

Farsi Example	Farsi Word	Gilaki Example	Gilaki Word
تمام کاغذها را ریز ریز کن	ریز ریز	کاغذاناً همه ' ارجئن ارجئناً کۆده	ارجئن ارجئن
باقی مانده شیر را داخل ظرف بریز	باقی مانده	شیر ^۲ الباقي-یا دۆکۆن جا دۆرۆن	الباقي
آن زمان که داشتیم می‌رفتیم باران نمی‌بارید	آن زمان	او وخت کي شۆن ديبيم واران نوارستي	او وخت
اتاق من کدام یک است؟	اتاق	مي اوتاق کۆيتاً ايسه؟	اوتاق
کتاب‌هايت را جمع کن می‌خواهم سفره پهن کنم	جمع کن	تي کيتاباناً اوچين خايم سفره واشانم	اوچين
مانند زالو دارند خون ما را می‌دوشند	مکیدن	سۆمبۆر ^۲ مانستن اُمي خۆنأ اودۆشتن دريد	اودۆشتن
این حرف که دارم می‌گویم برای سال‌های دور است	سال‌های دور	أ گب کي گوڤتن درم اوارارسالان ^۲ شينه	اوارارسالان
بچه‌ها آن طرف هستند	آن طرف	زاکان اؤرأ ايسائيد	اؤرأ
کفگیر چوبی را برداشتم خورش را هم زدم	هم زدن	کترأياً اؤسادم قاتؤقا اؤرشين بزئم	اؤرشين
قاشق‌ها را بردار بیاور	بردار	قاقؤشاقاناً اؤسان باور	اؤسان
این کتاب را چه کسی فرستاد؟	فرستاد	أ کيتاباً کي اؤسه کۆد؟	اؤسه کۆد
یک نامه برای تو فرستادم	فرستادم	ايتأ کاغذ ته ره اؤسه کۆدم	اؤسه کۆدم
برادرت را کجا فرستادی؟	فرستادی	تي برارأ کؤياً اؤسه کۆدي؟	اؤسه کۆدي
آن‌ها چه کسانی هستند؟	آن‌ها	اؤشان کيسيد؟	اؤشان
تو هم با آن‌ها بودی؟	با آن‌ها	تۆنم اؤشان ^۲ امرأ بي؟	اؤشان ^۲ امرأ
این خانه مال آن‌ها است	مال آن‌ها	أ خانه اؤشان ^۲ شينه	اؤشان ^۲ شين
آب در گلویم گیر کرد	گیر کردن چیزی در گلو	آب مرأ اؤشکؤفت	اؤشکؤفتن
کمی برو آن طرف‌تر	آن طرف‌تر	ايپچه بؤشؤ اؤشتر	اؤشتر
برای ما شگون ندارد	شگون	أمه ره اؤکؤف نأره	اؤکؤف
آن چیست؟	آن	اؤن چيسه؟	اؤن
برای او هم بخر	برای او هم	اؤن ^۲ رئم بيهين	اؤن ^۲ رئم
هرچه مال اکبر است بردار ببر	مال آن	هرچي اکبر ^۲ شينه اؤسان ببر	اؤن ^۲ شين

اَوْنُ ُور	تا سعیداً بیدئم بۆشۆم اَوْنُ ُور	نزد او	همین که سعید را دیدم به نزد او رفتم
اَوْنُا	اَوْنُا بیده-ئې؟	آن را	آن را دیدی؟
اوی سفر	اوی سفر امان بامؤئیم اوی سفر شیمی نۆبه-یه	دفعه پیش	دفعه پیش ما آمدم این بار نوبت شماست
اویا	مهین ُ کیف اویا نها	آن جا	کیف مهین آن جا است
ایچه	ایچه پلا مه ره دۆکۆن	کمی	کمی پلو برای من بریز
ایتا	ایتا کاغذ مرا فادن	یک	یک کاغذ به من بده
ایتا دئه	ایتا دئه نان مرا فادن	یکی دیگر	یک نان دیگر به من بده
ایجانا	من و میعاد ایجانا بۆشۆئیم بیرون	با هم	من و میعاد با هم بیرون رفتیم
ایچی	ایچی خایم ترا بگم	یک چیز	یک چیز می‌خواهم به تو بگویم
ایدانه	ایدانه کۆئی خایم	یک عدد	یک عدد کدو می‌خواهم
ایدفا	ایدفا بامؤم شیمی خانه	یک بار	یک بار به خانه شما آمدم
ایدفائی	ناصر ایدفائی بامؤ اوتاق ُ دۆرۆن	ناگهان	ناصر ناگهان داخل اتاق شد
ایروز	ایروز دئه بمانسته می تعطیلی-یان تۆمانا به	یک روز	یک روز دیگر مانده تا تعطیلاتم تمام شود
ایزه	ایزه بۆشۆ اۆشنتر	کمی	کمی برو آن طرف‌تر
ایسا بید	دیشب همه اُمی خانه ایسابید	بودند	همه دیشب خانه ما بودند
ایساده	می مار ُ شان بخانه ایساده	هستند	مادرم و بقیه خانه هستند
ایسان درم	ایمشب میلاد ُ خانه ایسان درم	دارم می‌مانم	امشب دارم در خانه میلاد می‌مانم
ایسائید	شۆمان کۆیا ایسائید؟	هستید	شما کجا هستید؟
ایسم	تی ایسم چیسه؟	نام	نام تو چیست؟
ایسید	شۆمان چن نفر ایسید؟	هستید	شما چند نفر هستید؟
ایشتاو	نیزیکایی ترا ایشتاو دیهه	اخطار	نزدیک شوی به تو اخطار می‌دهد
ایشتاوستن	داماش ُ بازی-یا کرا ایشتاوستن درم	گوش کردن	دارم بازی داماش را گوش می‌کنم
آن ُ سرمچه فاندِر	ایششه	لفظ تنفر	اه، قیافه‌اش را نگاه کن
ایشکنئن	چی-یا ایشکنئن دري؟	شکستن	داری چه چیزی را می‌شکنی؟
ایشکۆفتن	باهار ُ وخت گۆلان ایشکۆفیدی	شکفتن	فصل بهار گل‌ها می‌شکفند
ایشماردن	می زای ایشماردنا نانه	شمارش	بچه من شمارش بلد نیست

اینسان	اینسان بۆیۆ	انسان	انسان باش
اینفر دئه	اینفر دئه خائیم امی جرگه چاکۆده ببه	یک نفر دیگر	یک نفر دیگر می‌خواهیم تا گروه‌مان درست شود
ایوار ایوار	... ایوار ایوار شئطان مرأ گه	گهگاه	... گهگاه شیطان به من می‌گوید
ایواردم	ایواردم وا بشم بازار	یک بار دیگر	یک بار دیگر باید به بازار بروم
ایوارکی	ایوارکی بۆگۆ نایم ترأ راحتأ کۆن	به یک‌باره	به یک‌باره بگو نمی‌آیم خودت را خلاص کن
أ	شۆفاژأ ایپچه بیجیر بأور	را	کمی شوفاژ را کم کن
أبچ	أبچؑ کاران کۆدن نوأ	بی‌مزه	کارهای بی‌مزه نکن
أتۆ	أتۆ نی-یه	چنین	چنین نیست
أجۆر چی-یان	أجۆر چی-یان مرأ حالی نی-یه	این جور چیزها	این جور چیزها را متوجه نمی‌شوم
أدل	أدل ایمرۆ کی خاستیم بیشیم بیرون مه ره کار پیش بامۆ	درست	درست امروز که می‌خواستیم بیرون برویم برایم کار پیش آمد
أذب	می برار أذب ایسه	مجرد	برادرم مجرد است
أرایم	أرایم بیأ	این طرف هم	این طرف هم بیا
أرزه	أ ساعت چارصد تۆمۆن أرزه؟	ارزش دارد	این ساعت چهارصد تومن ارزش دارد؟
أرسۆ	چی ره أرسۆ فۆکۆنی؟	اشک	برای چه اشک می‌ریزی؟
أزازیل	أ أزازیلؑ زاکانأ فأندر	بسیار شیطان	این بچه‌های بسیار شیطان را نگاه کن
أژدم	تی پلا أژدمه	بسیار شور	پلو تو بسیار شور است
أسباب	ایپچه أسباب بأورم بۆخۆری؟	خوراکی	کمی خوراکی بیاورم بخوری؟
أشان	أشان کی أمۆن درید کیسید؟	این‌ها	این‌ها که دارند می‌آیند چه کسانی هستند؟
أشانؑ أمراً	تۆنم أشانؑ أمراً شی؟	با این‌ها	تو هم با این‌ها می‌روی؟
أشبل	مائی أشبلؑ أمراً أشبل کۆکۆ چاکۆنیدی	خاویار ماهی	با خاویار ماهی کوکوی خاویار درست می‌کنند
أكه	أكه تأنیم بازی بۆکۆنیم؟	چه وقت	چه وقت می‌توانیم بازی کنیم؟
ألاو	جه وس هوا سرده أمی دهنأ ألاو بیرون آیه	بخار	از بس هوا سرد است از دهان ما بخار خارج می‌شود

ألنگ	مرأ ألنگ بزه بکفتم	پشت پا	با پشت پا به من زد افتادم
أمان	أمان دو نفر ایسیم	ما	ما دو نفر هستیم
أمبست	أ دوغ خایلی أمبسته	غلیظ	این دوغ خیلی غلیظ است
أمرأ	منم تي أمرأ أيم	با	من هم با تو می آیم
أموؤ	ورزشگا جا أموؤ درم	آمدن	دارم از استادیوم می آیم
أمي أمرأ	شؤمانم أمي أمرأ أنيدي؟	با ما	شما هم با ما می آید؟
أمي شين	أ خانه أمي شينه	مال ما	این خانه مال ما است
أمي وأسي	أمي وأسي بامؤ بيد	به خاطر ما	به خاطر ما آمده بودند
أن	أن چيسه؟	این	این چیست؟
أن و اؤن	أن و اؤنا وا بدن تي کارأ بؤكؤن	این و آن	این و آن را رها کن کار خودت را انجام بده
أن ۛ پسي	أن ۛ پسي تي درزأ فأرس	بعد از این	بعد از این به درسات برس
أن ۛ شين	أ لامپ أن ۛ شين ني-يه	مال این	این لامپ مال این نیست
أنگاره	چي ره أنقد أنگاره بيده-ئي؟	تدارک	برای چه این قدر تدارک دیده ای؟
أنم	أنم هؤتؤ-يه؟	این هم	این هم همان طور است؟
أوانگاره	هاچين أمة ره أوانگاره بيده-ئيم	دردسر	بیخودی برای خودمان دردسر درست کردیم
أوري	مي کافشينا أؤتاق ۛ جا أوري؟	می آوری	کاپشن من را از داخل اتاق می آوری؟
أولي	أولي تؤنؤره؟	اولین	تنور اول است؟
أويرأ کؤدم	مي ساعتأ أويرأ کؤدم	گم کردم	ساعتم را گم کردم
أويستي	أشان دؤتا أويستي-يا مأنيدي	هوو	این دو نفر مانند هوو هم هستند
أى سفر	أى سفر دانم تي أمرأ چي بؤكؤنم	این دفعه	این دفعه می دانم با تو چه کار کنم
أياز	أياز بينيشته گؤلان ۛ سر	شبیم	شبیم روی گل ها نشسته است
أيا	تي کيليدانأ أيا بنا بؤم	این جا	کلیدهایت را این جا گذاشته بودم
همه وا بأئيد	أيتأ اؤيتأ نأره	همه باید بیايند	این و آن ندارد
آ	آ مأمؤد خؤرم آدمه	آقا	آقا محمود آدم خوبی است
آب جکفتن	أمي دهنأ آب جکفته	آب افتادن	دهن مان آب افتاد
آب دأن	گؤلانأ آب دأن درم	آب دادن	دارم به گل ها آب می دهم

آج	آج باورده'نا مانه	حريص	مانند حريصها است
آجور	ديفار ٲ آجور كفتن دره	آجر	آجر ديوار دارد ميافتد
آخر آخران	رضا آخر آخران دئه آيا ناموئي	اواخر	رضا اواخر ديگر اين جا نميآمد
آخربسر	من كي دائم آخربسر وا بائي مي ويجا	سرآخر	من كه مي دانم سرآخر بايد نزد من بيابي
آخربس	شانامه آخربس خوشه	پايان	پايان شاهنامه خوش است
آخربس	ا كار ٲ آخربس چي به؟	نتيجه	نتيجه اين كار چه مي شود؟
آخري دفأ	تي آخري دفأ بيه	آخري بار	آخري بارت باشد
آشخال جابه	آشخالنا تاود آشخال جابه	سطل زباله	زباله ها را داخل سطل زباله بينداز
آموختن	او شاني كي بوگوؤفتمه باموختي؟	ياد گرفتن	آن هايي كه گفتم را ياد گرفتي؟
منم آيم	آها	من هم مي آيم	بله
آوج	هرچي زنگ بزئم آوجا ندا	جواب	هر چه زنگ زد جواب نداد
بار بامو	گيلكان نترس بار باموئيد	تربيت شده	گيلكها شجاع تربيت شده اند
باش	خو پيله برارأ باشه	پيروز	بر برادر بزرگاش پيروز است
باقي بمأنسته	آن ٲ باقي بمانسته-يا چي بوكونم؟	باقي مانده	باقي مانده اش را چه كنم؟
بال	مي بال مرا در كونه	دست	دستم درد مي كند
بال بزه	آن ٲ پئر أنا بال بزه	حمایت کرد	پدرش از آن حمايت كرد
بالاخا	أمي بالاخا ويريشته	هواخواه	به هواخواهي ما برخاست
باموئي	تونم أمي امرأ باموئي؟	آمده بودی	تو هم با ما آمده بودی؟
باموخته	باموخته آدمأ همه كس دؤس دأره	با ادب	آدم با ادب را همه دوست دارند
باهار ٲ وخت	باهار ٲ وخت ايم گيلان	فصل بهار	فصل بهار به گيلان مي آيم
باور	بوشو مي كيفأ باور	بياور	برو كيفم را بياور
بايه	كي خايه بايه؟	بيايد	چه كسي مي خواهد بيايد؟
بائيد	بائيد بيشيم	بياييد	بياييد برويم
بيه	شوئن درم بازار آكه دوسته بيه ايم بخانه	باشد	دارم به بازار مي روم اگر بسته باشد به خانه مي آيم
بيه	من گب خبربري نوكونم هرچي خايه بيه بدا بيه	بشود	من خبرچيني نمي كنم هرچه مي خواهد بشود بگذار بشود

بتپسته	يخچال أسباب ۛ جا ٻٽپسته-يه	پر	يخچال از خوراکی پر است
بج	ايمسال بج چقد گيرانا بؤسته	برنج	امسال برنج چهقدر گران شده است
بجار	آگه کاري نوکونيم اُمي بجاران همه چؤرا بیدي	شالیزار	اگر کاری نکنیم تمام شالیزارهای مان بایر می‌شوند
بجسته	مي دس ۛ رگ بجسته	برجسته	رگ دستم برجسته شد
بچانأ گيفتن	وحيدأ بيدئم ايتأ کيسه بج بچانأ گيفته بؤ شؤن دؤبؤ	بر روی شانه گرفتن	وحید را دیدم یک کیسه برنج بر روی شانه گرفته بود می‌رفت
بچکسته	کارن بچکسته فني کاران ۛ ره	شایسته	کارن برای کارهای فنی شایسته است
بچنگأ دان	خؤ پؤلانا همه' بچنگأ دأ	از دست دادن	تمام پول‌هایش را از دست داد
بچوک نيشتن	وحيدأ بيدئم بچوک نيشته بؤ	زانوی غم بغل گرفتن	وحید را دیدم زانوی غم بغل کرده بود
بخألي	بخألي آخري سال ببه	به گمانم	به گمانم سال آخر باشد
بدأ	بدأ بيدنيم چي تأنم بؤکونم	بگذار	بگذار ببینم چه می‌توانم بکنم
بدأ	خؤ پؤلانا فرش ۛ جیر جيگا بدأ	کرد	پول‌هایش را زیر فرش پنهان کرد
بدأر	أنا ايدقه بدأر	نگه‌دار	این را یک دقیقه نگاه‌دار
بدگيل	أ مانتؤ بدگيل ني-يه أَمما مرأ خوش نأيه	زشت	این مانتو زشت نیست اما من خوشم نمی‌آید
برار زن	أفشين ۛ برارزن مي خاقور ۛ أَمرا ريفئقه	زن برادر	برادرزن افشین با خواهر من دوست است
برارزا	مي برارزا بؤشؤ سربازي	برادرزاده	برادرزاده‌ام به سربازی رفته است
بردن	تقي-يم زن بيرده	ازدواج مرد	تقی هم ازدواج کرد
برسه	أ خؤرمالؤنان برسه	پخته	این خرمالوها پخته است
بزن بيگير	ديرو اُمي کوچه سر بزن بيگير بؤ	درگیری	دیروز سر کوچه ما درگیری بود
بزه	سنگأ اؤساد بزه شيشه' بشکنه	زد	سنگ را برداشت زد شیشه را شکست
بسته	بسته کؤني؟	شرط	شرط می‌بندی؟
بسچي	بسچي کي أيم	البته	البته که می‌آیم
بسر تآودن	مأمد مرأ بسر تآودأ بشم بانک	یادآوری	محمد به من یادآوری کرد به بانک بروم
بسر دکفتن	بسر دکفتم ايمسال بشم دانشگاه	تصمیم گرفتن	تصمیم گرفتم امسال به دانشگاه بروم
بسرافت دکفتن	تازه ايمسال بسرافت دکفتي بيجارأ نوأ	به یاد افتادن	تازه امسال به یاد افتادی که شالیزار را

فۆرۇختن؟		نباید فروخت؟	
بشکفته	ورف ۋ سینگینی جا داران همه بشکفته	شکسته	از سنگینی برف تمام درخت‌ها شکسته
بشکنه-ئی	تی ساعت ۋ شیشه-یا چۆتۆ بشکنه-ئی؟	شکستی	شیشه ساعات را چه‌طور شکستی؟
بشکنه	آبخۆری-یا کی بشکنه؟	شکست	لیوان را چه کسی شکست؟
بکأشته	أ گۆلانا شارداری بکأشته؟	کاشته	این گل‌ها را شهرداری کاشته است؟
بکفت	زای بکفت تۆ کویا ایسابی؟	افتاد	بچه افتاد تو کجا بودی؟
بکفته راشی	أرا شۆن نوا بکفته راشی-یه	جاده متروکه	از این راه نرو جاده متروکه است
بگشته	نأتم چي مرأ بگشته	نیش زد	نمی‌دانم چه چیزی مرا نیش زده است
بگیلا کۆدن	أ گبانأ هایأ بگیلا کۆن	دفن کردن	این حرف‌ها را همین‌جا دفن کن
بل	بل بل ۋ گۆش	پهن و درشت	کسی که گوش پهن و درشتی دارد
بمانسته	أ نان بمانسته-یه	بیات	این نان بیات است
بمأنسته	دئه بمأنستم	وامانده	دیگر واماندم
بنا اۆسان	آدم وا خۆ بنا اۆسانا بدأنه	راه و روش زندگی	آدم باید راه و روش زندگی خودش را بداند
بندام	بندام ۋ آدم ۋ آمرأ نواسی نیشتن	بدنام	با آدم بدنام نباید ارتباط داشت
بنه	تی ماشینأ هایأ بنه	بگذار	ماشین‌ات را همین‌جا بگذار
به	أ رادیو چأکۆده به؟	می‌شود	این رادیو درست می‌شود؟
به فسکأ دان	أمرأ به فسکأ دا	لو دادن	ما را لو داد
بۆ	تی کار بۆ؟	بود	کار تو بود؟
بۆجۆر	بۆشۆ بۆجۆر	بالا	برو بالا
بۆجۆر بردن	بۆخاری-یا اییچه بۆجۆر بیر	زیاد کردن	بخاری را کمی زیاد کن
بۆجۆری اۆتاق	زاکانا بیر بۆجۆری اۆتاق	اتاق بالا	بچه‌ها را به اتاق بالا ببر
بۆچۆلکسته	أمی باغچه گۆلان بۆچۆلکسته	پژمرده	گل‌های باغچه ما پژمرده شد
بۆچۆمسته	أنقد بیجارکار بۆکۆدد أشان ۋ کمر بۆچۆمسته دأره	خمیده	آن‌قدر در شالیزارها کار کرده‌اند کمرشان خمیده شده است
بۆشۆ بۆخۆس	دئره	برو بخواب	دیر است
بۆخۆفت	زای بۆخۆفت؟	خوابید	بچه خوابید؟
بۆخۆفتم	من دئه بۆخۆفتم	خوابیدم	من دیگر خوابیدم

بۆدۈرۈن	بۆشۈ بۆدۈرۈن	داخل	برو داخل
بۆرۈز	تي فسكأ بۆرۈز دان نوا	فاش	رازت را فاش نكن
بۆز	مي پا بۆز مرا در كۆنه	پاشنه پا	پاشنه پايام درد مي كند
بۆسۈجانە-ئي	غذايأ همه ' بۆسۈجانە-ئي كي	سوزاندی	تمام غذا را سوزاندی كه
بۆشۈ	تۆنم حۆسئَن ۋَ امراً بۆشۈ	برو	تو هم با حسين برو
بۆشۈ	مجيدم بۆشۈ	رفت	مجيد هم رفت
بۆشۈبي	تۆنم عرۆسي بۆشۈبي؟	رفته بودی	تو هم به عروسی رفته بودی؟
بۆشۈرم	رختانأ تاود ماشين بۆشۈرم	بشويم	لباسها را داخل ماشين بيانداز تا بشويم
بۆفرۈختم	مي گۆشي-يا تازه بۆفرۈختم	فروختم	گۆشي-ام را تازه فروختم
بۆك بۆكۆده	ايمرو چي ره بۆك بۆكۆده-ئي؟	اخمو	برای چه امروز اخمو هستی؟
بۆگرۈختيم	صابخانه كي بامؤ امان بۆگرۈختيم	فرار كرديم	صاحبخانه كه آمد ما فرار كرديم
بۆگۆ بيشتاو	شيمي بۆگۆ بيشتاوأ نيشتاوستم	گفتگو	گفتگوی شما را نشنيدم
بۆگۆ مۆگۆ	مي دؤماغ خارش كۆنه بۆگۆ مۆگۆ ايسه	غيبت	بينی-ام می خارد غيبت-ام را می كنند
بۆبۇسته	أ پلا دئه بۆبۇسته	آماده	این پلو ديگر آماده است
بۆبۇسته	چي بۆبۇسته	شده	چه شده است
بۆرسفته	مي كيف ۋَ بند بۆرسفته	پاره شد	بند كيفم پاره شد
بۆرسن	او نخأ بۆرسن	پاره كن	آن نخ را پاره كن
بۆرسن	دئه بۆرسن	تمام كن	ديگر تمام كن
بۆستن	شهين مرد ۋَ ره بۆستن دره	ازدواج زن	شهين دارد شوهر می كند
بۆق	ماشين ۋَ شيشه بۆق بۆكۆده	بخار	بخار شيشه ماشين را گرفته است
بي	تۆ ناصر ۋَ امراً بي؟	بودی	تو همراه ناصر بودی؟
بي	مي امراً ريفتقأ بي؟	می شوی	با من دوست می شوي؟
بي پا	گيلان ۋَ بيجاران همه بي پا بۆستن دره	نابود	تمام شاليزارهای گيلان دارد نابود می شود
بي پۆشت	خودا بۆكۆنه هي كس بي پۆشت نيه	تنها	خدا كند هيچ كس تنها نباشد
بي چنگ ۋَ مۆشت	آدم نوا بي چنگ ۋَ مۆشت بيه	بی عرضه	آدم نبايد بی عرضه باشد
بي شناق	بعضي-يان بي شناق ۋَ آدم-ئيد	حق شناس	بعضی ها حق شناس هستند

بیبیشته	مي ديل بیبیشته بج خایه	سرخ شده	دلم برنج سرخ شده می‌خواهد
بیجیر	بیا بیجیر	پایین	بیا پایین
بیچه-ئی	او آریا بیچه-ئی؟	چیدی	آن خرمالوی وحشی را چیدی؟
بیخود	چی بیخودی گبان	بیهوده	چه حرف‌های بیهوده‌ای
بید	آشان کی بید؟	بودند	این‌ها که بودند؟
بیده بو	أجور ورف کی تا هسأ بیده بو؟	دیده بود	این‌گونه برف چه کسی تا حالا دیده بود؟
بیده بی	أ فئلماً بیده بی؟	دیده بودی	این فیلم را دیده بودی؟
بیرون	بوْشُو بیرون	بیرون	برو بیرون
بیگرفته	تی گبان ُ جا می دیل بیگرفته	گرفته	دلم از حرف‌هایت گرفت
بیگرفته	بیگرفته چی خایم بگم دئه گب نزه	متوجه شد	متوجه شد چه می‌خواهم بگویم دیگر حرف نزد
بیم	أمان هف نفر بیم	بودیم	ما هفت نفر بودیم
بینا کؤدن	بینا کؤده خو خانه-یا چاکؤدن	شروع کردن	شروع کرد خانه‌اش را درست کند
بینیشانه-ئی	زاکانا کؤیا بینیشانه-ئی؟	نشاندی	بچه‌ها را کجا نشاندی؟
بینیویشته-کس	أ کیتاب ُ بینیویشته-کس کیسه؟	نویسنده	نویسنده این کتاب چه کسی است؟
بیهین	بوْشُو دؤکان دؤتا ایسکمو بیهین	بخر	برو مغازه دو عدد اسکمو بخر
بیهئم	هرچی خاستیم دیرؤ بیهئم	خریدم	هرچه احتیاج داشتم دیروز خریدم
بئس	ایمشبأ امی خانه بئس	بمان	امشب را در خانه ما بمان
بئگان	بئگان اوْیا	بیفکن	بیفکن آن‌جا
پا بسر کؤدن	زاکا پابسر کؤدن نوأ	از روی چیزی گذشتن	از روی بچه عبور نکن
پا تۆک	تی پا تۆک ُ سر بئس خانه دؤرونأ فأندر	نوک پا	روی نوک پایت بایست داخل خانه را نگاه کن
پابرانده	پابرانده صارا شوْن نوأ	پابرهنه	پابرهنه به حیاط نرو
پاپی	أمی پاپی بوْبوْسته	تعقیب	ما را تعقیب کرد
پاچ	آدم پاچ ببه أمما آردال نبه	کوتاه قد	آدم کوتاه قد باشد اما بلند قد بی‌قواره نباشد
پاختا بوْستن	دگرا بوْخوردم پاختا بوْستم زیمین ُ سر	روی زمین پهن شدن	تلوتلو خوردم پهن شدم روی زمین
پاستن	کؤچی زاکانا وا پاستن	محافظت کردن	از بچه‌های کوچک باید محافظت کرد

پاک	پاک خوراً بزه نیشتاوستن	به کل	به کل خودش را به نشنیدن زد
پاک	سبزي-يانا پاکودي؟	تميز	سبزی‌ها را تمیز کردی؟
پاماله	آن لؤآس ۛ پاماله-یه	رد پا	این رد پای روباه است
پراً گیفتن	زای تا خو ماراً بیده پراً گیفته	خوشحالی بسیار	کودک به محض دیدن مادرش بسیار خوشحال شد
پراً گیفته	چیچینی-یان تا پیچایاً بیده-ئید پراً گیفتید	پرواز کرد	گنجشک‌ها به محض دیدن گربه پرواز کردند
پرکاله	ایتا پرکاله سئب مرأ فادن	تکه	یک تکه سیب به من بده
پرکستن	سرمائی کرأ پرکستن دریم	لرزیدن	از سرما داریم می‌لرزیم
پس بمأنسته	تی پس-بمانسته غذاياً فؤکؤن پرنده'ن ۛ ره	باقی مانده	باقی‌مانده غذایت را برای پرنده‌ها بریز
پس دکفتن	وا ویشتر حق ۛ سائی بؤکؤنم نیویره پس دکفم	عقب افتادن	باید بیشتر تلاش کنم وگرنه عقب می‌افتم
پس ۛ کؤن ۛ قاف	می تؤمانا برده پس ۛ کؤن ۛ قاف بنا	پشت کوه قاف	شلوارم را برده پشت کوه قاف گذاشته
پسرزای	اؤن ایتا پسر زاکه	پسرچه	او یک پسرچه است
پسی	شام ۛ پسی آیم شیمی خانه	بعد از	بعد از شام به خانه شما می‌آیم
پشه دام	تاوستانان آگه پشه-دام نمانه خوفتن نشأ	پشه‌بند	تابستان‌ها اگر پشه بند نباشد نمی‌شود خوابید
پل	ترا پلا کؤنمه	تکه تکه	تو را تکه تکه می‌کنم
پلف	تی پلف ۛ شکما آبا کؤن	چاق	شکم چاقات را آب کن
پلکان	پلکان ۛ سر نیشتن نوأ	پله	روی پله‌ها ننشین
پؤر	اؤتؤبؤسانا آدم دره پؤر	پر	اتوبوس‌ها پر از آدم است
پؤرأ کؤن	ماشین بنزین ناره ببر پؤرأ کؤن	پرکن	ماشین بنزین ندارد ببر باک‌اش را پر کن
پؤرد	آهین پؤردا دؤاریم دئه فآرسیم	پل	از پل آهنی عبور کنیم دیگر می‌رسیم
پؤسته ایشکنئن	خؤشحالی جا پؤسته ایشکنه-ئی	بشکن زدن	از خوشحالی بشکن می‌زد
پؤشت	بؤشؤ فأندر در ۛ پؤشت کی ایسا؟	پشت	برو نگاه کن پشت در کیست؟
پؤشتابد	تی پؤشتابدا اؤسان بیشیم	کوله‌پشتی	کوله‌پشتی‌ات را بردار برویم
پؤشتین	گیلک گیلک ۛ پؤشتینه	حمایت	گیلک از گیلک حمایت می‌کند

پۆل	ایچه پۆل دأري مرأ فأدي؟	پول	کمی پول داری به من بدهی؟
پۆلۆک	مي پرهن ٧ پۆلۆک بکفته	دگمه	دگمه پیراهنم افتاد
پیت	أمي سئخان همه پیتا بؤستد	غر	تمام سیخ‌های کباب ما غر شده‌اند
پیچ واپیچ	أ موضوع خایلي پیچ واپیچه	پیچیده	این موضوع خیلی پیچیده است
پیچستن	گۆش نۆکۆني ایپیچم ترأیا	برخورد تند	گوش نکی برخورد تندی با تو می‌کنم
پیر ٧ زن	همه-تا پئر ٧ زنان کي بد ني-ئید	نامادری	تمام نامادری‌ها که بد نیستند
پیسخاله	مرأ نوأ اینا پیسخاله دۆکۆن	خیلی کم	میل ندارم خیلی کم بریز
پیش	پیش کیسه؟	شروع کننده بازی	شروع کننده بازی چه کسی است؟
پیش دۆد	مي پیش دۆد کۆیا نهأ؟	پیش بند	پیش‌بندم کجاست؟
پیش گب	کیتاب تۆمانا بؤسته بمانسته آن ٧ پیش گب	مقدمه	کتاب تمام شده مقدمه‌اش مانده است
پیشاشؤ	فردا أمي مئمانان آئیدی وا بیشیم أشان ٧ پیشاشؤ	پیشواز	فردا مهمان‌های ما می‌آیند باید به پیشوازشان برویم
پیل	مي دس پیل بۆکۆده	تاول	دستم تاول زده است
پیلکی	ها پیلکی آدم خو گب زئنا نانه	بزرگی	آدم به این بزرگی حرف زدنش را بلد نیست
پيله' بؤستن	دئه پيله' بؤستي	بزرگ شدن	دیگر بزرگ شدی
پيله	ایتا پيله سئب مرأ فادن	بزرگ	یک سیب بزرگ به من بده
پيله-سؤس	زاکم آنقد پيله-سؤس؟	فضول	بچه هم این قدر فضول؟
پینیک-پاره	پینیک-پاره رختان تازه مؤد بؤبؤسته	وصله پینه	لباس‌های وصله پینه جدید مد شده است
پئر	مي پئر بؤشؤ کار ٧ سر	پدر	پدرم به محل کار رفته است
پئر و مار	مي پئر و مار بخانه نئسائید	پدر و مادر	پدر و مادرم در خانه نیستند
پئم	ئي پئم آجیل مرأ فادی؟	کف دست	یک کف دست آجیل به من می‌دهی؟
پئنج	پئنج تا نان خایم	پنج	پنج عدد نان می‌خواهم
تلس	جۆش ٧ آب فؤبؤسته مي دس تلس بۆکۆده	برآمدگی سوختگی	آب جوش روی دستم ریخته برآمده شده است
تا به تا	تي جؤرافان چي وأسي تا به تايه؟	لنگه به لنگه	برای چه جوراب‌هایت لنگه به لنگه

تا هسأ	تا هسأ كۆرم كلاچ بازي بۆكۆده-ئي؟	تا به حال	تا حالا كۆرم كلاچ بازي كرده-اي؟	است؟
تاخت	تاختاغير بخانه	سرعت	به سرعت به خانه برو	
تارانه	آن ۛ كرد ۛ كار همه ۛ اۆن ۛ جا تارانه	دور می کند	رفتارش همه را از او دور می کند	
تازگي-يان	تازگي-يان تي پالانا تاودائي شۆند ۛ كله	به تازگی	به تازگی پالانات را جایی که گیاه آفتی زیاد است انداخته ای	
تازه	تازه-چي بۆگو	جدید	چیز جدیدی بگو	
تاشتن	مي ريشأ تاشتن درم	تراشیدن	دارم ریشم را می تراشم	
تالان تالان	أ تالان تالاني دورۆن پيربۆيم گيرانأ بۆسته	هرج و مرج	در این هرج و مرج بربری هم گران شد	
تام	تام بزن	سکوت	ساکت باش	
تام دکفتن	ايچۆر غذا خۆري آدم ۛ تامأ دکفه	هوس کردن	جوری غذا می خوری آدم هوس می کند	
تامتۆمازه	تامتۆمازه نيشته بۆ	بی سر و صدا	بی سر و صدا نشسته بود	
تان	كاسپي دريا تان همه-جۆر مائي دره	عمق	در اعماق دریای کاسپین همه نوع ماهی وجود دارد	
تاوده	آشخال جابه آن ۛ ورجأ نها آشخالانا تاوده اورا	پرتاب می کند	سطل زباله کنارش است زباله ها را پرتاب می کند آن طرف	
تأنم	چي تأنم بۆكۆنم؟	می توانم	چه می توانم انجام دهم؟	
تأني	تأني مي أمرأ بأبي بازار؟	می توانی	می توانی با من به بازار بیایی؟	
تأنيد	شۆمان تأنيد بيشيد	می توانید	شما می توانید بروید	
تاود	توپأ تاود	پرتاب کن	توپ را پرتاب کن	
تترج	هأتۆ تترج بنه	پشت سر هم	همین طور پشت سر هم بگذار	
تجروبه	مي تجروبه گه أ كار آخريس نأره	تجربه	تجربه من می گوید این کار نتیجه ندارد	
تر ۛ چسب	تر ۛ چسب بۆشۆ كيتابأ فگير باور	فرز	فرز برو کتاب را بگیر بیاور	
تر ۛ راکه	تر ۛ راکه مرأ دکفته أمي دۆمبال	شاخه نازک	با شاخه نازک ما را دنبال کرد	
ترسانئن	دئه تي گبان كرأ أمرأ ترسانئن دره	ترساندن	حرف هایت دیگر دارد ما را می ترساند	
ترکانئن	ايسنپ أمرأ بتركانه تا بأيه	دق دادن	اسنپ ما را دق داد تا بیاید	
ترکمه	أ زای چقد ترکمه-يه؟	حرف نشنو	این بچه چه قدر حرف نشنو است؟	

تس	آنقد بۆخۆرده تسأ بۆسته	ولو شدن بعد از پرخوری	آنقدر خورده ولو شده است
تسک ۛ دیل	بۆشؤم مي مآر ۛ خبرأگیر تسک ۛ دیل بۆ	دلتنگ	رفتم احوال مادرم را بیرسم دلتنگ بود
تشتا	مرأ تشتابه	تشنه	تشنه هستم
تفاق دکفتن	منم نأنم چي تفاق دکفته دأره	اتفاق افتادن	من هم نمی دانم چه اتفاقی افتاده است
تفتک	أ تفتک دؤمرتبه بامؤ	مزاحم	این مزاحم دوباره آمد
تک	بزه مي تکأ کي بیشیم	پلو	به پهلویم زد که برویم
تک دؤد	حسن تک دؤده	خالی بند	حسن خالی بند است
تکام	هأچین تي سرأ تکام دأن نوأ	تکان	بیخودی سرت را تکان نده
تمش	تمش آدم ۛ دسأ جيجا کؤنه	خار	خار دست آدم را زخمی می کند
تنگام	آدمأ ترسأ گیره أ تنگام ۛ کؤچه'نأ دؤاره	تنگ و تاریک	آدم می ترسد از این کوچه های تنگ و تاریک عبور کند
ته ره	أ پرهنأ ته ره بیهین	برای خودت	این پیراهن را برای خودت بخر
تهب بسر	أمي أمبارأ جنس دره تهب بسر	لبالب	انبار ما از جنس لبالب است
تورتوره	پارچه' همه' تورتورأ کؤد	پاره پاره	تمام پارچه را پاره پاره کرد
تؤشک	بۆخۆردی تؤشکأ فیشان	هسته	خوردی هسته را دور بریز
تؤشکه	أمي کار تؤشکه بۆخۆرده	گره	کار ما گره خورده است
تؤقا	من گیلان ۛ تؤقایم	عاشق	من عاشق گیلان هستم
تؤک	کیشکائانأ دؤمبالأ کؤني أشان ۛ مآر ترأ تؤک گیره	نوک	اگر جوجه ها را دنبال کنی مادرشان تو را نوک می زند
تؤکاپره	سجاد و اکبر تؤکاپره' دیبید	جر و بحث	سجاد و اکبر داشتند جر و بحث می کردند
تؤکه	آب تؤکه کؤنه	چکه	آب چکه می کند
تؤمانأ بؤسته	فئلم تؤمانأ بؤسته؟	تمام شده است	فیلم تمام شده است؟
تؤند	خأيلي تؤند بۆ	بداخلاق	خیلی بداخلاق بود
تؤند	تؤند بيا	سریع	سریع بیا
تؤندأتؤند	تؤندأتؤند بؤشؤ	با شتاب	با شتاب رفت
تؤنم	تؤنم بيا	تو هم	تو هم بیا

تي	من تي أمراً أيم	تو	من با تو می آیم
تي تي	سئب دار تي تي بۆكۆده	شكوفه درخت	درخت سیب شكوفه زده است
تي شين	تي شين كۆيدانه ايسه؟	مال تو	كدام يك مال تو است؟
تيان	ايتا تيان مه ره بأور	ديگ	يك ديگ برای من بياور
تيتالي	زاكان ۛ تيتالي ره كيتاب بخانيد	سرگرمی	برای سرگرم کردن بچه ها كتاب بخوانيد
تيج	أ چاقو تيج ني-يه	تيز	اين چاقو تيز نيست
تيري پيري	مي چۆمان تيري پيري شه	تيره و تار	چشم هاييم سپاهی می رود
تيريچ مائي	گيلكان اۆزۆن بۆرۆنأ گيدي تيريچ مائي	ازون برون	گيلک ها به ازون برون تيريچ ماهی می گویند
جابجا	تا أنا بۆگۆفتيم جابجا بۆشؤ	سريع	تا به او گفتيم سريع رفت
جابه	خۆجانأ ديچين جابه دۆرۆن	جعبه	گلابی های وحشی را داخل جعبه بچين
جايگا	گيلان تالش و گيلک ۛ جايگا به	جايگاه	گيلان جايگاه گيلک و تالش است
جان ۛ ساقبي	أمان شيمي جان ۛ ساقبي-يا خائيم	سلامتی	ما سلامتی شما را می خواهيم
جاوستن	کي خۆ بجاوسته آدامسأ تاودأ خيابان ۛ دۆرۆن؟	جویدن	چه کسی آدامس جویده اش را در خيابان انداخت ؟
جأ	نادر ۛ جأ فگيفتم	از	از نادر گرفتم
جأ	کي جأ بامؤ دأري؟	از جانب	از جانب چه کسی آمده ای؟
جأ	تۆ نقبي جأ بيا	به جای	تو به جای نقی بيا
جخترا دأن	هرچي أنا بۆگۆفته-بۆمأ جخترا دأ	فراموش کردن	هر چه به او گفته بودم را فراموش کرد
جرگه	أمي جرگه سي تا آدم-نفر دأره	گروه	گروه ما سی نفر عضو دارد
جزئن	کرا خؤرا جزئن دره صف ۛ دۆرۆن	جا کردن	دارد خودش را درون صف جا می کند
جغلگي	جغلگي خؤرم زماته	کودکی	کودکی زمان خوبی است
جغله	مي جغله هف ما دأره	کودک	نوزاد من هفت ماه اش است
جکشئن	نجاغ ۛ مرا خأستي مي جا گب جکشه	از کسی حرف کشیدن	با اجبار می خواست از من حرف بکشد
جکشئن	خؤرا جکشه	کنار کشیدن	خودش را کنار کشید
جکفتن	مي دهنا آب جکفته	افتادن	دهنم آب افتاده است
جمرده	هر کي شاد نبه أن ۛ ديل جيميره	افسرده	هر کس شاد نباشد دلش افسرده می شود

جندرستن	او زناي کيسه أمرا جندرستن دره؟	زيرچشمي نگاه کردن	آن زن کيست دارد زيرچشمي به ما نگاه می‌کند؟
جنگستن	شباندا ۲ روز کرا جنگستن دريم	جنگیدن	شب و روز در حال جنگیدن هستيم
جه غرز	جه غرز نيما همه بائيد بؤدؤرؤن	به غير از	به غير از نيما همه داخل شويد
جؤخؤفته	بؤشؤ دار ۲ پؤشت جؤخؤفته	پنهان شد	رفت پشت درخت پنهان شد
جؤديکي	هؤلأ بؤستم مرا جؤديکي بيگيفته	لکنت زبان	هول شدم لکنت زبان گرفتم
جؤرا بد	زاکان کس کسه أمرا زؤد جؤرا بيد	خو می‌گیرند	بچه‌ها زود با هم خو می‌گیرند
جؤفت	درا جؤفتا کؤن	جفت	در را جفت کن
جؤکؤدن	أنا مه ره نخ جؤکؤن	نخ کردن سوزن	این را برای من نخ کن
جؤل	تي سؤرخ ۲ جؤلأ قؤربان	لپ	به قربان لپ قرمزت
جؤلَف	کاسپي دريا جؤلَفه	عمیق	دریای کاسپین عمیق است
جؤلؤ	بؤشؤ جؤلؤ	جلو	برو جلو
جؤمجومه	مرا جؤمجومه اؤساد	دلشوره	دلشوره گرفتم
جؤر	خکاره کابينت ۲ جؤر نها	بالا	ماهی‌تابه بالای کابينت است
جيجا	مي دس همه جيجا بؤبؤ	زخم	تمام دستم زخم شده است
جير	سؤخته جير پلا ننا	زیر	زیر ته ديگ پلو نيست
جيجا دان	چي-يا جيجا دان دري؟	پنهان کردن	چه چيزی را داری مخفی می‌کني؟
جیلیسکستن	ورف ۲ سرا شؤن ديبيم ها ايوار جيليسکستيم	سُر خوردن	روی برف در حال راه رفتن بوديم ناگهان سُرخورديم
جيويز	جيويزأ دا بؤشؤ	فرار	فرار کرد رفت
چاپ چاپ	بؤلبؤل کرا چاپ چاپ زنن دره	چهچه	بلبل دارد چهچه می‌زند
چاپلا زنن	خؤشالي جا کرا چاپلا زنه	کف زدن	از خوشحالی دارد کف می‌زند
چار	چار تا کؤئي مرا فادن	چهار	چهار عدد کدو به من بده
چارچاک	درا چارچاک بنا بؤشؤ	چارطاق	در را چهارطاق گذاشت و رفت
چاک	غذا بؤ ها چاکا پؤرا کؤده	فضای دور و بر	بوی غذا همه جا را پر کرده است
چالکا	بپا چالکا میان دنکفي	چاله	مواظب باش داخل چاله نيفتی
چائي فسفاله	چائي فسفاله ۲ فيشان	تفاله چای	تفاله چای را دور بریز
تأنه تي کارأ چاکؤنه	بؤشؤ رمضان ۲ ورجا	می‌تواند کار تو را درست کند	نزد رمضان برو

چاځوډن	کړا ځانه چاځوډن درم	ساختن	در حال ساختن خانه هستم
چرخ	ديرو ايتا چرخ بيهئم	دوچرخه	ديروز يک دوچرخه خريدم
چرخستن	هاچين اُمي دؤر چرخستن دريم	چرخیدن	بيخودی داريم دور خودمان می چرخيم
چف	أنقد بوخوځته چف باورده	ورم	آن قدر خوابيده ورم کرده است
چفتا کودن	درا چفتا کؤدي؟	بستن	در را بستی؟
چفتن	چفتن دوستيم	نيمه يخ بستن آب	يخ زدیم
چک ۚ پر زئن	سینه-آبا نأنستي هاچين چک ۚ پر زئي	دست و پا زدن	شنا کردن بلد نبود بيهوده دست و پا می زد
چکستن	ايسپندا فأندر چؤتؤ چکه	پريدن اسفند هنگام سوختن	اسفند را نگاه کن چگونه می پرد
چنتا	تؤ چنتا آغوز دأري؟	چند عدد	تو چند عدد گردو داری؟
چندر	شيمي خانه چندر دؤره	چه قدر	خانه شما چه قدر دور است
چؤ	خؤشک ۚ چؤ هيمه ره خؤبه	چوب	چوب خشک برای هيضم خوب است
چؤب خؤردن	چؤب خؤري-يا	کنک خوردن	کنک می خوری ها
چؤتؤ	أن چؤتؤ کار کؤنه؟	چگونه	این چگونه کار می کند؟
چؤل	تي کفشأ چؤل وأجه	گل	کفشات گلی است
چؤله	ايتا کيبريت چؤله مرأ فادن	دانه کبريت	يک دانه چؤب کبريت به من بده
چؤم	مي چؤم نيدينه	چشم	چشمم نمی بيند
چؤم دکف	أ خانه چؤم دکف بد ني-يه	چشم انداز	چشم انداز این خانه بد نيست
چؤمليز	مرأ چؤمليز بيگيفته	نیشگون	من را نيشگون گرفت
چؤ	چؤ دکفته'نا باور کؤدن نوأ	شايعه	شايعه ها را باور نکن
چي شين	أ فئلّم چي شين ايسه؟	درباره چه	این فيلم درباره چه چيزي است؟
چي وأسې	چي وأسې ديرو نأموئي؟	برای چه	برای چه ديروز نيامدی؟
چيچال	چيچال ۚ آب ۚ امرأ تي دسأ بؤشؤر	ولرم	با آب ولرم دست هايت را بشور
چيسه	أن دئه چيسه؟	چيست	این ديگر چيست؟
چيشتن	کړا غذاثانا ايتا ايتا چيشتن درم	چشیدن	دارم يکی يکی غذاها را می چشم
حأيوان	شلخت ايتا أهلي حأيوانه	حيوان	غاز يک حيوان اهلی است
حق ۚ سأي	تي حق ۚ سأيأ بؤکؤن آخربسر چاځوډه به	تلاش	تلاشت را انجام بده سرآخر درست می شود

حقیقت	حقیقت گي؟	جدی	جدی می‌گویی؟
خَرَک	أَمي بجاناً خَرَکاً کۆده	شپشک برنج	برنج‌های ما را شپشک زده است
خاج	ایتا خاج هیندانه مرأ فادن	برشی از چیزی	یک برش هندوانه به من بده
خاخورزا	خاخورزا مي شين دانشجويه	خواهرزاده	خواهرزاده من دانشجو است
خاش	أ مائي خاش زياد دأره	استخوان	این ماهی استخوان زیاد دارد
خاصّ بخت	حسودّ آدم خاصّ بخت نیبه	خوش بخت	آدم حسود خوش‌بخت نمی‌شود
خاطر	مرأ خاطر نأیه	یاد	یادم نمی‌آید
خاطرخائي	أشان دوتا خاطرخائي داشتيد	دوست داشتن	این دو نفر هم‌دیگر را دوست داشتند
خالي	هأنقد کار بۆکۆدم خالي بیس تۆمۆن مرأ فادأ	فقط	این همه کار کردم فقط بیست تومن به من داد
خاندن	من کړأ کيتاب خاندن درم	مطالعه	من دارم کتاب مطالعه می‌کنم
خأئیدی	شۆمان چي خأئیدی؟	می‌خواهید	شما چه می‌خواهید؟
خبرأتر	چي خبرأتر؟	خبر احوال	چه خبر احوال؟
خبرأگیر	مؤسن دیرو بامؤبۆ تي خبرأگیر	خبر گرفتن	محسن دیروز آمده بود و از تو می‌پرسید
خرابگی	دۆمرته خرابگي بۆکۆدي؟	خراب‌کاری	دوباره خراب‌کاری کردی؟
خرتّ خشال	او خرتّ خشالانأ فیشان	وسایل بی‌ارزش	آن وسایل بی‌ارزش را دور بیانداز
خرج کۆدن	چقد خرج بۆکۆدي؟	خرج کردن	چه قدر خرج کردی؟
خسته	ککجانأ خسته بکأشتي	متراکم	شاهی‌ها را متراکم کاشتی
خفت	دئه مي خفت بسر أمۆن دره	تحمل	دیگر دارد تحمل‌ام تمام می‌شود
خفتي	خفتي آدمه	کم تحمل	آدم کم تحملی است
خفيانگي	خۆ کارانأ خفيانگي کۆنه	پنهانی	کارهایش را مخفیانه انجام می‌دهد
خۆ	هرکي خۆ ماشينّ أمراً بأیه	خودش	هرکس با ماشین خودش بیاید
خۆرائنن	کړأ زاکأ دوا خۆرائنن درم	خوراندن	دارم به بچه دارو می‌خورانم
خۆريدي	شۆمانم چائي خۆريدي؟	می‌خورید	شما هم چای می‌خورید؟
خۆس	نأمم چي ره ايمروّ خۆس کۆنمه	سرفه	نمی‌دانم برای چه امروز سرفه می‌کنم
خۆساننن	مهين کړأ خۆ زاکأ خۆساننن دره	خواباندن	مهین دارد بچه‌اش را می‌خواباند
خۆسه	زاکّ ره لالائي بيگي زۆتر خۆسه	می‌خوابد	برای بچه لالایی بخوانی زودتر می‌خوابد

خوشانه	خوشانه بامؤبید	به میل خودشان	به میل خودشان آمده بودند
خوشا دان	ایا بیا ترا خوشا دم	بوسیدن	بیا این جا تو را ببوسم
خوشک	سلان همه خوشکا بؤسته	خشک	آبگیرها همه خشک شده‌اند
خوفته بو	زای اوتاق ۲ دورون خوفته بو	خوابیده بود	بچه داخل اتاق خوابیده بود
خوله	نائم چي بوشو مي گوش ۲ خوله میان	سوراخ	نمی‌دانم چه چیزی داخل سوراخ گوشم رفته است
خومه	حججي اُمي هره سر خومه بنا	لانه پرندگان	پرستو بالای ایوان خانه ما لانه گذاشته است
خون دیمیر	مي چکله أنگوشت خون دیمیر بؤبؤسته	خون مرده	انگشت کوچکم خون مرده شده است
خورم	علي خورم زاکه	خوب	علی بچه خوبی است
خورنه	أنقد خورنه کوني نشا خوفتن	خروپف	آن قدر خروپف می‌کنی نمی‌توانی خوابیدی
خوره	خوره بامو	خودش	خودش آمد
خوره خوره	مي کيف ۲ بند خوره خوره بؤرسفته	خود به خود	بند کیفم خود به خود پاره شد
خوشگیل	ا گول چندر خوشگیله	زیبا	این گل چه قدر زیباست
دود	کیتابا دود بیا ایا	ببند	کتاب را ببند بیا این جا
دؤستن	اون چيسه دوستن دري؟	بستن	آن چیست داری می‌بندی؟
دؤل	های دؤل دائي	طفره	همه‌اش طفره می‌رفت
دوارستم	ديرو شيمي کچه جا دوارستم	عبور کردم	دیروز از کچه شما عبور کردم
دوارسته	دوارسته-یا وا بدن	گذشته	گذشته را رها کن
دوسته در	ایرو ا دوسته دران وابه	در بسته	یک روز این درهای بسته باز می‌شود
داب	ان تازه دابه؟	روش	این روش جدید است؟
دار و ندار	اُمي دار و ندار هانه	دارایی	دارایی ما همین است
داشت ۲ دارائي	بعضي-يان ۲ داشت ۲ دارائي=یا ایشماردن نشا	ثروت	ثروت بعضی‌ها را نمی‌شود شمرد
داغوله بازی	تو داغوله بازی کؤدن دري	جر زنی	تو داری جر زنی می‌کنی
دامیشک	دامیشک ویشتر اُمرأ سر زئي	قبلن	قبلن بیشتر به ما سر می‌زدی
داوا	ا مضرت ۲ زاکان هر روز کرا داوا گیفتن	دعوا	این بچه‌های شرور هر روز دارند دعوا

دأريد	دأريدي	درد	می‌کنند
دأشتيد	مي امرأ کار دأشتيد؟	دارند	با شما کار دارند
دأني	دأني تي برار كؤيا ايسأ؟	داشتند	با من کار داشتند؟
دباختن	ايمرو بازی-يا دباختيم	اطلاع داری	اطلاع داری برادرت کجا است؟
دتاوسته	ايمرو آفتاب كؤرا دتاوسته أرا بامؤئي؟	باختن	امروز بازی را باختیم
دخشاردن	أمرأ دخشاردن دره ديفارأ	تابیده	امروز آفتاب از کدام طرف تابیده این طرف‌ها آمده‌ای؟
دراز ۲ راشي	ايتأ دراز ۲ راشي-يا دوارستيم	فشار دادن	دارد ما را به دیوار فشار می‌دهد
درازه	درازه بدن	جاده بلند	از یک جاده بلند عبور کردیم
دربند	كارأ دربند نؤبو	ادامه	ادامه بده
درجك	او درجكأ وأكون	علاقمند	به کار علاقمند نبود
درده	أمرأ درده دان نوا تتأني بؤگو نتأنم	پنجره	آن پنجره را باز کن
درزن	بؤشو او درزنا مه ره باور	دق	ما را دق نده اگر نمی‌توانی بگو نمی‌توانم
دره	أ خؤم ۲ مئن چي دره؟	سوزن	برو آن سوزن را برای من بیاور
دریاگؤش	بؤشؤيم كاسپي دريا درياگؤش اوچينيم	هست	داخل این خم چه چیزی هست؟
دس آموچ	أ پيچأ دس آموچه	صدف	رفته بودیم دریای کاسپین صدف جمع کنیم
دس بازارأ گيفتن	أمرأ دس-بازارأ گيفتي؟	دست آموز	این گربه دست‌آموز است
دس پرا گيفتن	أمرأ دس پرا گيفتي؟	مسخره کردن	ما را مسخره می‌کنی؟
دس فارس	ميفراض مرأ دس-فارس ني-يه	مسخره کردن	ما را مسخره می‌کنی؟
دس کشتن	پيچأ بيده نتأنه كؤترا بيگيره دس بكشه	در دسترس	قیچی در دسترس من نیست
دس ۲ تان	مي دس ۲ تان مرأ خارش كؤنه	بی‌خیال شدن	گربه دید نمی‌تواند کبوتر را بگیرد بی‌خیال شد
دسانئن	بجأ دسانئن درم پلا بنم	کف دست	کف دستم می‌خارد
دسناماز	مي مار بؤشو دسناماز بيگيره	خیساندن باقالی و بقولات	دارم برنج را خیس می‌کنم تا پلو بگذارم
دشادن	زاكأ پؤتو دشان	وضو	مادرم رفته وضو بگیرد
		پوشاندن	بچه را با پتو بپوشان

دفرار	ترأ دفرار پوشتي-يا	تکيه بده	به پشتی تکيه بده
دفراشته	خؤرا دفراشته ديفارا	تکيه داد	خودش را به ديوار تکيه داد
دقه	ئي دقه بئس	دقيقه	یک دقيقه صبر کن
دکش	مي پئر خأستي مرا دکشأ ده	سیلی	پدرم میخواست به من سیلی بزند
دکش	او لافندأ دکش	محکم کن	آن طناب را محکم کن
دکفته	شب دکفته	شده	شب شده
دگرا	چي ره دگرا خؤري؟	تلوتلو خوردن	برای چه تلوتلو میخوری؟
دله	آعوزانا بشکنه-ئي پؤستانا ئي ور بنه دله' ئي ور	مغز میانی	گردوها را شکستی پوستها را یک طرف بگذار مغزها را یک طرف
دم بتو	جه او وخته ترأ بشناختم دم بتو بي	ساکت	از آن زمانی که تو را شناختم ساکت بودی
دم بوکوده	هوا دم بوکوده	شرجی	هوا شرجی است
دمختن	گيل دمختن دري؟	لگد کردن	داری گل لگد می کنی؟
دمردن	هرسال دأني چن نفر کاسپي دريا میان ديميردي؟	غرق شدن	هر سال می دانی چند نفر داخل دریای کاسپین غرق می شوند؟
دمقا کؤد	أمرأ دمقا کؤد	خیط کرد	ما را خیط کرد
دنگ زن	کي شيمي دنگأ بزه؟	زیرآب زدن	چه کسی زیرآب شما را زده است؟
دوا	مي دوانانا بأور بوخؤرم	دارو	داروهایم را بیاور بخورم
دؤ ما بسر	دؤ ما بسر وا بشم تئران	دو ماه در میان	دو ماه در میان باید به تهران بروم
دؤتأ	دؤتأ أشتالو مرا فادن	دو عدد	دو عدد هلو به من بده
دؤجا بوگو	دؤجابؤگوئي خؤرم کار ني-يه	خبرچین	خبرچینی کار خوبی نیست
دؤجؤل دؤجؤل	دؤجؤل دؤجؤل خوردن دره	دو لپی	دولپی دارد میخورد
دؤچک	أ أشتالو خؤچک ني-يه دؤچکه	چسبیده	این هلو هسته جدا نیست هسته اش چسبیده است
دؤچؤکان	أشانا چسب ۲ چؤ مرا دؤچؤکان	بچسبان	اینها را با چسب چوب بچسبان
دؤخادن	کي مرا دؤخادن دره؟	صدا کردن	چه کسی دارد من را صدا میزند؟
دؤرؤس	شؤمان دؤرؤس فرمائيدي	درست	شما درست میفرمایید
دؤرؤسته	أنا هأتؤ دؤرؤسته بير أن ۲ جا سر بنه	کامل	این را همینطور کامل ببر سر جایش

دۆرۈن	خۆ اۆتاق ۆ دۆرۈن ايسا	داخل	داخل اتاقش است	بگذار
دۆكان	مأمد ۆ امرأ بۆشۈ دۆكان ايچي بيهين	مغازه	با محمد به مغازه برو چيزي بخر	
دۆكتۈر	خأيم بشم دۆكتۈر	دكتر	می‌خواهم به دكتر بروم	
دۆكۈده	آسيه خۆ كافشينا دۆكۈده؟	پوشيد	آسيه كاپشن‌اش را پوشيد؟	
دۆكۈشان	او لامپا دۆكۈشان	خاموش كن	آن لامپ را خاموش كن	
دۆكۈن	هوا سردا كۈده بۆشۈ ايچي دۆكۈن	بپوش	هوا سرد شده است برو يك چيزی بپوش	
دۆكۈن	ايپچه قاتۇق دۆكۈن ته ره	بريز	كمی خورش برای خودت بریز	
دۆماغ	مي دۆماغ خارش كۈنه بۆگۈ مۆگۈبه	يینی	بینی‌ام می‌خارد پشت سرم حرف می‌زنند	
دۆمبالسر	سأكۈته أمي دۆمبالسر أمۇن دره	پشت سر	توله سگ دارد پشت سر ما می‌آید	
دۆمرتبه واگردستم	مي گۆشي-يا جا بنابۇم	دوباره	گوشی‌ام را جا گذاشته بودم، دوباره برگشتم	
پينير دۈنيۈ	پينير جا میان	نبود	پنیر داخل ظرف پنیر نبود	
دۈنيا	أ زاکان دۈنيايا چأکۈنيدي	جهان	این بچه‌ها جهان را می‌سازند	
دۆواره	دۆواره بۆگۈ	دوباره	دوباره بگو	
دۆب اۆسادن	هنده أمه ره دۆب اۆسادن دره	دور برداشتن	باز هم دارد برای ما دور برمی‌دارد	
دۆجين	ته ره دۆجين بۆكۈن	انتخاب	خودت انتخاب كن	
دۆر ۆ شر	اينفر كرا دۆر ۆ شر ۆ جا أمۇن دره	دور دست	يك نفر دارد از دور دست می‌آید	
دۆرسفته	أمي زييل ۆ تان دۆرسفته	پاره شد	كف زنييل ما پاره شد	
دۆككۈ	دۆككۈ بۆخۆردم	تعجب	تعجب كردم	
دۆوانئن	صوب تا هسا كرا أمرأ دۆوانئن درد	دوانیدن	از صبح تا حالا دارند ما را می‌دوانند	
دۆۈستن	كرا دۆۈستن درم	دویدن	دارم می‌دوم	
ديچين	كابينتا ديچين	مرتب كردن	كابين را مرتب كن	
ديفار	خأيم خانه دۇرا ديفار بۆكۈنم	ديوار	می‌خواهم اطراف خانه را ديوار بكشم	
ديل	مي ديل ته ره تنگا بۆسته	دل	دلم برای‌ت تنگ شده است	
ديلا گيفتن	أ تۈنگ تي ديلا بيگيفته؟	دوست داشتن	این دستبند را دوست داری؟	

دیم	تي دیمأ بۆشۆر	صورت	صورتت را بشور
دیمه	بیخۆدی گبانأ دیمه بنه	کنار	حرف‌های بیهوده را کنار بگذار
دیمیشته	نۆکۆنه پیچأ امرأ دیمیشته أنقد فک أوریم	ادرار کرد	نکند گریه به ما ادرار کرده است که این قدر بد می‌آوریم
دینه	نیما حیساب ˆ دۆرۆن پۆل دینه	نیست	درون حساب نیما پول نیست
دیهه	تي نظر أمي تلفۆنأ آوجأ دیهه؟	می‌دهد	به نظرت جواب تلفن ما را می‌دهد؟
دئر	مي مّدرسه دئراً بۆ	دیر	مدرسه‌ام دیر شد
دئن	چي دئن دري؟	دیدن	در حال دیدن چه هستی؟
دئني	أ فئلم آؤنقدم دئني ني-یه	دیدنی	این فیلم آن قدر هم دیدنی نیست
دئه	من دئه بازي نۆکۆنم	دیگر	من دیگر بازی نمی‌کنم
را أمۆن	أمي امرأ را بيا	کنار آمدن	با ما کنار بیا
را دکفیم	هسأ را دکفیم	راه می‌افتیم	همین حالا راه می‌افتیم
را شۆن	هأتۆ کرأ را شۆن دیبیم	راه رفتن	همین‌طور داشتیم راه می‌رفتیم
رات	أن ˆ مۆ راته	صاف	موی او صاف است
راد ˆ وار	رادوارانأ وأورس	رهگذر	از رهگذرها بپرس
راستأ کۆن	أ جابه'نأ راستأکۆن بنه آؤرأ	بلند کن	این جعبه‌ها را بلند کن بگذار آن طرف
راستأبۆ	راستأبۆ بیشیم	بلند شو	بلند شو برویم
راشي	أ راشي-يأ بۆشۆ	مسیر	از این مسیر برو
رافا	تي رافا ايسام	انتظار	منتظر تو هستم
رج	أشانأ به رجأ کۆن	ردیف	این‌ها را ردیف کن
رخشنا گيفتن	امراً رخشنا گيفتي؟	مسخره کردن	ما را مسخره می‌کنی؟
رغایب	ايشمب رغایب-یه	اولین شب جمعه ماه رجب	امشب اولین شب جمعه ماه رجب است
ره	أمه ره چي بأوردي؟	برای	برای ما چه آوردی؟
رۆز	ایرۆز ایم ترأ دینم	روز	یک روز می‌آیم تو را می‌بینم
رئک	آؤ رئکأ بیده-ئي؟	پسر	آن پسر را دیدی؟
زاقۆت	أ خۆلي زاقۆته	بسیار ترش	این گوجه سبز بسیار ترش است
زاکان	أمي زاکان دئه پيله' بۆستید	بچه‌ها	بچه‌های ما دیگر بزرگ شدند

زاما	تي زاما كوئيا كار كونه؟	داماد	داماد تو كجا كار مي كند؟
زرخ	ا نارنگي زرخه	تلخ	اين نارنگي تلخ است
زرخ	مي پئر ديرو خايلي زرخ بو	عصباني	پدرم ديروز خيلي عصباني بود
زرخ خائده	زرخ خائده كونه	خنده تلخ و خمسگينانه	تلخ و خمسگينانه مي خندد
زرف	پئله-يا به زرف بزه زمين بشكنه	محكم	نعلبكي را محكم به زمين زد شكست
زن برار	تي زن برار امي امرا آيه	برادر زن	برادر زنت با ما مي آيد
زنأي	اؤن ايتا پلف زناكه	زن	او يك زن چاق است
زنخاري	مي برار ره بوشوئيم زنخاري	خواستگاري	براي برادرم به خواستگاري رفتيم
زهار	ايوار ايوار نوأ تام زنن وا زهار كودن	فرياد	گهگاه نبايد ساكت بود بايد فرياد زد
زواله خاب	أسا زواله خاب مؤقه-يه	خواب بعدازظهر تابستان	اکنون وقت خواب بعدازظهر تابستان است
زوان	گيلكي زوانه نا لاجه	زيان	گيلكي زيان است نه لهجه
زود	من صؤبان زود شم كار سر	زود	من صبحها زود به سر كار مي روم
زور كودن	مرا زور كونه انا پول فادم	مجبور كردن	من را مجبور مي كند به او پول بدهم
زيويستن	همه زيويستنأ دؤس دايريدي	زندگي كردن	همه زندگي كردن را دوست دارند
زيويش	امي زيويش باخي زيويش مرا توفير دأره	زندگي	زندگي ما با زندگي بقيه متفاوت است
زنن	زاكانأ نوأسي زنن	زدن	بچهها را نبايد زد
شېج	ترا شېجا كوده؟	شپش	ترا شپش كرده است؟
شودا	خليل بوشو بازار شودا بوكونه	معامله	خليل به بازار رفت تا معامله كند
ساق	ايشالا ساق بيبي	سلامت	انشالله سلامت باشي
سال	ئي سال دنه مي درز تومانا به	سال	يك سال ديگر درسم تمام مي شود
سامان	كو سامان شو دريم؟	جا	كجا مي رويم؟
سامان كودن	ايجيگايا سامان بوكون بيشيم	نشان كردن	يك جا را نشان كن تا برويم
سانچو زنن	سانچو زنن دريم	از سرما لرزيدن	داريم از سرما به خود مي لرزيم
ساويستن	او نمكيارأ باور خايم درار بساوم	سائيدن	آن نمكيار را بياور مي خواهيم نمك سبز بسابيم
سخت	همه-تا كاران سخته	دشوار	تمام كارها دشوار است

سختي أمؤن	مرأ سختي أیه بشم بیرون	تنبلی	تنبلی ام می شود بیرون بروم
سر	گئل صارا نهأ	روی	چارپایه کوچک داخل حیاط خانه است
سر	تو کي سر ایسی؟	طرف	تو طرف چه کسی هستی؟
سرّ جیر	أ بالشأ بنه تي سرّ جیر	زیر سر	این بالش را زیر سرت بگذار
سرّ کوره	مي سرّ کوره مرأ در کونه	شقیقه	شقیقه ام درد می کند
سرّ کوره گیفتن	أمي سرّ کوره' بیگیفتد	از کسی یاد کردن	از ما یاد کردند
سراکونأ	کیتابأ سراکونأ بیگیفتي	برعکس	کتاب را برعکس گرفتی
سرأ دان	او پیچأ زاکأ سرأدن	رها کردن	آن بچه گربه را رها کن
سربس	تي سربسأ بوگو	منبع	منبعات را بگو
سربسر	مرأ سربسر نهأن نوأ	آزار و اذیت	من را اذیت نکن
سربسر	هوئو سربسر بنه	روی هم	همان طور روی هم بگذار
سرجاکش	بوئو سرجاکش بینیشته	صدر مجلس	رفت در صدر مجلس نشست
سردّ هوا	من سردّ هوايأ دؤس دارم	هوای سرد	من هوای سرد را دوست دارم
سردأ کؤدن	مرأ سردأ کؤده	احساس سرما کردن	احساس سرما می کنم
سرسؤم	سرسؤم کي بکفتي بزین ترأ حال-یه	با سر به زمین خوردن	با سر که به زمین خوردی بعد متوجه می شوی
سرفؤکوؤ	هأی أمرأ سرفؤکوؤ زنه	سرکوفت	همه اش به ما سرکوفت می زند
سس	تي پلا چي ره سسه؟	بی نمک	برای چه پلوی تو بی نمک است؟
سفیان	سفیان بوکؤدم	ترس بسیار	بسیار ترسیدم
سلامال	مي سلاماله	هم سن	هم سن من است
سه لنگه	او سه لنگه-یأ بأور	سه پایه	آن سه پایه را بیاور
سو	مي چؤم دئه سو نوکونه	روشنایی	چشمم دیگر روشنایی ندارد
سوؤوک	أ کفش چندر سوؤوکه	سبک	این کفش چه قدر سبک است
سورخ	أ سورخّ پرهنا دؤکؤن	قرمز	این پیراهن قرمز را بپوش
سوستي	سوستي کؤدن نوأ	تنبلی	تنبلی نکن
سوک	سرد-يأ سوک بني کفه	مستقیم	نردبان را مستقیم بگذاری می افتد
سوّماپالان	کابينتّ جأ سوّماپالانأ مرأ فأدن	آبکش	از داخل کابینت آبکش را به من بده
سیفید	او سیفیدّ کفشأ خأيم	سفید	آن کفش سفید را می خواهم

سیوا	آشانا سیوا بنه	جدا	این‌ها را جدا بگذار
شأ	چی شأ کۆدن؟	می‌شود	چه می‌شود کرد؟
شکمدار	شکمدار ˆ زناکانا مانه	حامله	مانند زن‌های حامله است
شل شلکا	چی ره شل شلکا را شی؟	لنگان لنگان	برای چه لنگان لنگان راه می‌روی؟
شلار دان	خۆ گبأ های شلار دأئی	کش دادن	همه‌اش حرف‌اش را کش می‌داد
شلله	أمی پلا شلله بؤبؤ	خمیر شدن پلو	پلوی ما خمیر شد
شم	من آمین ˆ امرأ شم	می‌روم	من با امین می‌روم
شه	تی پئر آکه شه؟	می‌رود	پدرت چه وقت می‌رود؟
شواله	آتش شواله کشه	شعله	آتش شعله می‌کشد
شۆرۆم	شۆرۆم بیگیفته	مه	مه گرفته است
شۆماره	سیرۆس قایقران ˆ شۆماره 9 بۆ	شماره	شماره سیروس قایقران 9 بود
شۆمان	شۆمان بیشید	شما	شما بروید
شۆن	شۆن ˆ مؤفه مرأ دۆخان	رفتن	هنگام رفتن صدایم کن
شۆن أمۆن	أمی شۆن أمۆن خۆ جأ سر مانه	رفت و آمد	رفت و آمد ما برقرار می‌ماند
شۆن درم	من شۆن درم	دارم می‌روم	من دارم می‌روم
شۆن ˆ پسی	زارا أمی شۆن ˆ پسی بامؤ	بعد از رفتن	زهرا بعد از رفتن ما آمد
شی	أمرأ شی بزه	عرق	عرق کردیم
شی	تۆنم شی؟	می‌روی	تو هم می‌روی؟
شیب	شیب بزن	سوت	سوت بزن
شیش	أمان شیش نفر بیم	شش	ما شش نفر بودیم
شیم	أمان فردا شیم	می‌رویم	ما فردا می‌رویم
شیمی شین	أ کفش شیمی شینه؟	مال شما	این کفش مال شماست؟
صفه	می اینستا صفه-یا دأری؟	صفحه	صفحه اینستاگرام من را داری؟
عار و مؤر	أن ˆ عار و مؤر بشکفته	غرور	غرورش شکست
عارنامۆس	أمی امرأ عارنامۆسی دأره	رودربایستی	با ما رودربایستی دارد
عأیدینی	ایمسال کۆرؤنا وأسې عأیدینی نأریم	عید دیدنی	امسال به خاطر کرونا عید دیدنی نداریم
عأینک	می عأینکا نیده-ئی؟	عینک	عینک من را ندیدی؟
عسکی	کی عسکی بزه؟	عطسه	چه کسی عطسه کرد؟

عمجان	ديرو بۆشۆم مي عمجان ٲ خانہ	عمہ	ديروز بہ خانہ عمہام رفتہ
عنقص	آن ٲ کار عنقص ني-يہ	از روی عمد	کارش از روی عمد نيست
عوض	آن ہمہ پؤل فادائي اؤن ٲ عوض چي فأكيفتي؟	بہ جای	اين همہ پول دادی بہ جای آن چہ گرفت۲؟
عوض دکش	أمي پرهنانا عوض دکش بؤكوديم	معاوضہ	پيراهن هايماں را معاوضہ كرديم
عوضا كؤدن	كؤيا تانيم جغلہ كؤنہ ' عوضا كؤنيم؟	عوض كردن	كجا مي توانيم پوشك بچہ را عوض كنيم؟
عيلاج	حسودي-يا هيچ عيلاج ني-يہ	مداوا	حسادت اصلن مداوا ندارد
عيلاوہ' كؤن	ايتا دئہ عيلاوہ' كؤن	اضافہ كن	يكي ديگر اضافه كن
فاداشتن	خؤ زاكأ فاداشتن درہ	سرپا گرفتن كودك	دارد بچہ اش را سرپا مي گيرد
فارسائئن	بؤشؤ مأمدا فارسانہ	رساندن	رفت محمد را برساند
فاكشئن	بيا ا ميزا فأكشيم ببريم اؤرا	كشيدن	بيا اين ميز را بكشيم ببريم آن طرف
فادأ	ترا چي فادأ؟	داد	بہ تو چہ داد؟
فادأبو	رجب خؤ ساما ديرو فادأ بو	داده بود	رجب ديروز سہم اش را داده بود
فادأم	مي قسطا ديرو فادأم	دادم	قسطم را ديروز دادم
فارسئن	شانس باوردم ماسؤ مرا فارسہ	كمك كردن	شانس آوردم ماسو بہ كمك من آمد
فاكش	ا لافندا فأكش	بكش	اين طناب را بكش
فاكش	دئہ مي كلہ فأكش نأرہ	كشش	ذهنم ديگر كشش ندارد
فاكش دان	من گم وا بدن هاي فأكش دان درہ	ادامہ دادن	من مي گويم بس كن ہمہ اش دارد ادامہ مي دہد
فأمستن	ا مؤضؤ فأمستن أنقد سخته؟	فہميدن	فہميدن اين موضوع اين قدر سخت است؟
فأنچؤمستہ	هرچي بؤگؤفتم فأنچؤمستہ ميز ٲ سرا بيگيرہ	خم نشد	هر چہ قدر گفتم خم نشد سر ميز را بگيرد
فأندا	دؤتا نان مرا ويشتہ فأندا	نداد	دو عدد نان بيشتہ بہ من نداد
فأندابي	مرا هيچي فأندابي	ندادہ بودی	بہ من هيچ چيز ندادہ بودی
فأندأم	ترا اس ام اس فأندأم؟	ندادم	بہ تو اس ام اس ندادم؟
فأندر	مرا فأندر	نگاہ كن	بہ من نگاہ كن

فأندرستن دره	او رٺك كرا أمرا فأندرستن دره	دارد نگاه می‌کند	آن پسر دارد ما را نگاه می‌کند
فأندم	من ترا اس ام اس فأندم	نمی‌دهم	من به تو اس ام اس نمی‌دهم
فچمسته	هأتو فچمسته بئس	دولا	همین‌طور دولا بایست
فرخ کۆدن	آن اوڤن مرا فرخ کۆنه	تفاوت	این با آن تفاوت دارد
فسك	مي فسكأ بورۆز ندي	راز	راز من را فاش نکنی
فك	فك باورده	بدیاری	بدیاری آورد
فگیر	بوڤشو نقي ورجا هرچي ترا فادأ فگیر باور	بگیر	برو نزد نقی هرچه به تو داد بگیر بیاور
فگیفتم	ایمرو حقوق فگیفتم	گرفتم	امروز حقوق گرفتم
فگیفته	تي خاخۆر خو مدرکا فگیفته؟	گرفته	خواهرت مدرک‌اش را گرفت؟
فلگانئن	سفره نانا فلگان	تکاندن	نان داخل سفره را بتکان
فلنگه	تي پا چي ره فلنگه؟	می‌لنگد	پایت برای چه می‌لنگد؟
فو	فو بزں سردأ به بزین بوخۆر	فوت	فوت کن سرد شود بعد بخور
فوتۆرکسته	شال اُمي کرکانا فوتۆرکسته	حمله کرد	شغال به مرغ‌های ما حمله کرد
فوچئن	تي چۆمانا فوچین بوخۆس	چشم بستن	چشم‌هایت را ببند بخواب
فوداشتن	کي بو فوداشته؟	شلیک کردن	چه کسی بود شلیک کرد؟
فورانئن	آن کاران همه فۆرانه	دور کردن	کارهای او همه را دور می‌کند
فوکۆدن	شیرا فوکۆده فرش سر	ریختن	شیر را روی فرش ریخت
فوکۆدن دري	چي ره ارسو فوکۆدن دري؟	داری می‌ریزی	برای چه داری اشک می‌ریزی؟
فوکۆن	ایچه آب فوکۆن مي دس سر	بریز	کمی آب روی دستم بریز
فوکۆن فیشان	ایا همیشه فوکۆن فیشانه	ریخت و پاش	این‌جا همیشه ریخت و پاش است
فوکۆردسته	فوکۆردسته خوفته	روی شکم خوابیدن	روی شکم خوابیده است
فوکۆردسته	أشان خانه دیفار فوکۆردسته	واژگون شد	دیوار خانه آن‌ها ریخته است
فوقا	أ آهینا فؤقا گیل دورۆن	فرو کن	این آهن را در گل فرو کن
فیت دان	کرا أمرا فیت دان دره	تحریک کردن	دارد ما را تحریک می‌کند
فیچال	فیچال آن آبا بیگیر	بچلان	بچلان آبش را بگیر
فیشادني	أشان فیشادني-ئید	دور ریختنی	این‌ها دور ریختنی هستند
فیشان	هر چي-یا دئه نخائي فیشان	دور بریز	هر چیز را دیگر احتیاج نداری دور بریز

فیللی	فیللی تاودن خیابان ۶ دۆرۈن خۇرم کار نی-یه	آب دهان	در خیابان آب دهان انداختن کار خوبی نیست
فینگى	چی ره فینگى-یان ۶ مأنستن گب زنى؟	تو دماغى	برای چه مانند تو دماغى ها حرف مى زنى؟
فیوه	پئیز کی به داران ۶ ولگ فیوه	مى ریزد	پاییز که مى شود برگ درخت ها مى ریزد
قزنج	ایچه پؤل قزنج بۆكۆدم	پس انداز	کمی پول پس انداز کردم
قاتۇق	ایچه قاتۇق دۆكۆن	خورش	کمی خورش بریز
قار	می امرأ قاره	قهر	با من قهر است
قاقأ بۇستن	خبرأ کی بىشتاوستیم قاقأ بۇستیم	گیج شدن	خبر را که شنیدیم گیج دیم
قاینا	بیلاخره بتأنستم اؤنأ قاینا بۆكۆنم	متقاعد	بیلاخره توانستم آن را متقاعد کنم
قۆشمه مۆ	بۆشۆ تی قۆشمه مۆیا چأكۆن	آشفته مو	برو موهای آشفته ات را مرتب کن
قۇوت	آن ۶ دسأ قۇوت دینه	توان	دستش توان ندارد
قیش	می قیشأ نیده-ئی؟	کمر بند	کمر بندم را ندیدی؟
کاباسی	کاباسی بأوردیم	بدیاری	بد آوردیم
کار کۆدن	بچارکار کۆدأن دره	کار کردن	در شالیزار کار مى کند
کاسه	ایتأ کاسه پلا مه ره دۆكۆن	بشقاب	یک بشقاب پلو برای من بریز
کال	أ به کال ایسه	نارس	این به نارس است
کرأ	کرأ شۇن درم	در حال	در حال رفتن هستم
کرد ۶ کار	تی کرد ۶ کارأ چأكۆن	رفتار	رفتارت را درست کن
کش	اؤن کیسه اؤ کش نیشته	گوشه	آن کیست آن گوشه نشسته است
کشک	دۆمرتبه کشکأ بۇستی؟	لوس	دوباره لوس شدی؟
کشه	بیأ می کشه	آغوش	بیأ در آغوش من
کشئن	چی بکشه-ئی؟	رسم کردن	چه چیزی رسم کردی؟
کشئن	أشانأ بکشه-ئی چقد آیه؟	وزن کردن	این ها را وزن کردی چه قدر وزنشان است؟
گفته	تی میداد زیمین ۶ سر گفته	افتاده است	مداد تو روی زمین افتاده است
کل	بۆشۆ تی کل ۶ سرأ چاره بۆكۆن	کچل	برو برای سر کچلات فکری بکن
کۆجدانه	می کۆجدانه برارأ نیده-ئی؟	کوچک	برادر کوچک من را ندیده ای؟

کۆدن	هوا سردا کۆده	شدن	هوا سرد شده است
کۆدن	چي کۆدن دري؟	انجام دادن	داری چه کاری انجام می دهی؟
کۆدید	سكان پيچانان ره لاب کۆدید	می کردند	سگ ها به خاطر گربه ها پارس می کردند
کۆرشا بۆستن	أمي غذا کۆرشا بۆ	جزغاله شدن	غذای مان جزغاله شد
کۆشتن	پۆتاران کۆشتن خۆرم کار ني-یه	کشتن	کشتن مورچه ها کار خوبی نیست
کۆکلا	کۆکلا ديچئن دره	توطئه	دارد توطئه می کند
کۆلک	کاموا کۆلکا بۆسته	درهم	کاموا درهم شده است
کۆمک کۆدن	تأنيذ مرا کۆمک بۆکۆنيد؟	کمک کردن	می توانید به من کمک کنید؟
کۆناکۆنا واگردستيم	کۆچه دوسته بۆ	عقب عقب برگشتيم	کوچه بسته بود
کۆنه	مي برار مي کارانا کۆنه	انجام می دهد	برادرم کارهایم را انجام می دهد
کۆنه	أ دارا وا کۆنه جا کاندن	ریشه	این درخت را باید از ریشه درآورد
کۆنه مۆنه	کۆنه مۆنه کۆدن نوأ	ترديد	ترديد نکن
کۆني	تۆ مي کارانا کۆني؟	انجام می دهی	تو کارهای من را انجام می دهی؟
کۆر	او کۆرأ فاندن	دختر	آن دختر را نگاه کن
کۆرأ	کۆرأ بيشيم؟	کدام طرف	کدام طرف برويم؟
کۆل	أ چاقو کۆله	کند	این چاقو کند است
کۆنأ خائي؟	أن يا اون	کدام را	این یا آن، کدام را می خواهی؟
کۆيا	مي شارژر کۆيا نهأ؟	کجا	شارژر من کجا است؟
کۆيان	اوشانا کۆيان بيده-ئي؟	کجاها	آن ها را کجاها دیده ای؟
کۆيتأ	کۆيتأ دسکش تي شين ايسه؟	کدام یک	کدام دستکش مال تو است؟
کۆيدانه	کۆيدانه-يا گي؟	کدام یک	کدام یک را می گویی؟
کي	کي تأنه مي أمرا بآيه؟	چه کسی	چه کسی می تواند با من بيايد؟
کي	من کي بامؤم	که	من که آمدم
کي شين	أ ماتؤر کي شين ايسه؟	مال چه کسی	این موتور مال چه کسی است؟
کيتاب	أ کيتاب مي شين ايسه	کتاب	این کتاب مال من است
کيس	اؤطي-يا مرا فادن مي رختان کيس بۆخۆرده	چروک لباس	اطو را به من بده لباس هایم چروک شده است
کئخۆدامردي	تي کئخۆدامردي ته ره بدر خۆره	داوری	داوری ات به درد خودت می خورد

کئن کئن	کئن کئن دأشتي اَکِه اَئي	اين پا آن پا کردن	اين پا آن پا می‌کرد که چه زمان می‌آیی
گُل	ميرزاکوچي خان ايتأ پيله گُل بَو	شخصيت	ميرزاکوچک خان یک شخصيت بزرگ بود
گُلا خاندن	تو انا بَوگَو تي گُلا خَانه	حرف شنوی داشتن	تو بهش بگو از تو حرف شنوی دارد
گاچ	تي پا گاچ ايسه مگه؟	پای ناراست	مگر پای تو ناراست است؟
غاز	مي غاز مرأ در کُودي بکأندم	دندان	دندانم درد می‌کرد آن‌را کندم
غاز	مي غاز مرأ در کُونه	دندان	دندانم درد می‌کند
غاز ايشکړه	ديشب خُفته-بي غاز ايشکړه کُودي	سايیدن دندان‌ها به هم	ديشب در خواب دندان‌هايت را به هم می‌سايیدی
گاگلف	گاگلف اَرأ دَواو کُونم	بعضی اوقات	بعضی اوقات از اين طرف عبور می‌کنم
گب	مي اَمراً گب بزَن	صحبت	با من صحبت کن
گب بسراً کُودن	هرچي واورسي ترأ گب بسراً کُونه	حرف را عوض کردن	هر چه بپرسی حرف را عوض می‌کند
گب خبربر	گب خبربر َ اَمراً نوأسي گب زئن	خبرچين	با خبرچين نبايد حرف زد
گب گب َ سر	گب گب َ سر باورده	حرف تو حرف	حرف تو حرف آورد
گرا دأن	گرا دن بايه	سُراندن	سر بده بيايد
أيا بيا بينم	يه گراپئت	بيا اين‌جا بينم	آهای کج و کوله
گردستن	أول اَمراً بگردستيد	بازرسی	ابتدا ما را بازرسی کردند
گردستن	هرأ گردستن ديبيم	قدم زدن	همين اطراف قدم می‌زدیم
گردن پسه	مي گردن پسه-يا جَوش بزه	پشت گردن	پشت گردنم جوش زده است
گرگر	زاكان َ گرگر وناشته بَوخوسم	سر و صدا	سر و صدای بچه‌ها اجازه نداد بخوابم
گرمش	گرمش اَمُون دره	باد گرم	دارد باد گرم می‌آید
گلاس	درجكأ گلاس بوم	خيره	به پنجره خيره بودم
گلف	گلف بينيشينيد	با فاصله	با فاصله بنشينيد
گنستن	آغوز بگنسته مي سرأ	برخورد کردن	گردو به سرم برخورد کرد
گه	خُوره گه	می‌گوید	برای خودش می‌گوید
گود	مي مرد َ گودان ديرو بامؤيد اَمي خانه	خانواده	ديروز خانواده شوهرم به خانه ما آمده بودند
گوده	خو رختانأ گوده بَوکُوده بنا اوتاق َ	قلمبه	لباس‌هايش را قلمبه کرد گذاشت

دۆرۈن	داخل اتاق		
گۆرتك	رعد و برق	رعد و برق زد	
گۆزارش	ايمشېب وا مي گۆزارشاً تۆماناً كۆنم	گزارش	امشب بايد گزارشم را تمام كنم
گۆش ˆ كۆن	مي گۆش ˆ كۆن بۆگۆفته	دم گوش	دم گوشم گفتم
گۆلار	أمي گۆلار أن ˆ كي گيلكيم	افتخار	افتخار ما اين است كه گيلك هستيم
گۆلي	چازگي بۆكۆدم مي گۆلي در كۆنه	گلو	سرماخوردم گلويم درد می‌کند
گۆمگۆمه	مي گۆش ˆ كۆن گۆمگۆمه كۆدي	پچ پچ	دم گوشم پچ‌پچ می‌کرد
گۆرخانه	ايمرۇ گۆرخانه وارش بۇ	رعد	امروز باران با رعد بود
گۆفتن	چي گۆفتن دري؟	گفتن	داري چه می‌گویی؟
گيجگا	لېپه بۆخۆرده مي گيجگاياً	شقيقه	توپ به شقيقه‌ام خورد
گيرينجي	گيرينجي مۇ مرا ˆ خوش آيه	موى فرفرى	از موى فرفرى خوشم می‌آيد
گيل	أمي كفشان همه گيل بۇبۇسته	گل	تمام كفش‌هايمان گلى شد
لا	أ كاغذا ˆ بنه تي دفتر ˆ لا	بين دو چيز	اين كاغذ را ميان دفتري بگذار
لا	هرچي زأمت بكشه-بىمأ لا بۆكۆد	تباہ	تمام زحمت‌های ما را تباہ کرد
لاخه	ئى لاخته بيجير ئى لاخته بۆجۇر	لنگه	يك لنگه پايين يك لنگه بالا (كنايه از شلخته بودن)
لار	أ تۇرف لاره	پوك	اين ترب پوك است
لاف	أمي گرد ˆ كله ˆ لاف دكفته	به هم خوردن	دورهمى ما به هم خورد
لېله گيفتن	خۇ زأك ˆ لېله ˆ گيفتن دره	پشتیبانی کردن	دارد پشتیبانی بچەاش را می‌کند
لچه	چيچينى دار ˆ لچه نيسته	نوك	گنجشك نوك درخت نشسته است
لس	غذا خۆردن ˆ پسي آدم لسأ به	شل و وارفته	آدم بعد از غذا خوردن شل می‌شود
لوچ	لوچ ايسي مگه؟	چپ چشم	مگر چشمات چپ است؟
لوچان	أمرأ لوچان زنه	پشت چشم نازك کردن	برای ما پشت چشم نازم می‌کند
لۇجنگ	بۆشۇ لۇجنگأ دود پيچأ نايه	دريچه پشت‌بام	برو دريچه پشت‌بام را ببند گربه داخل نيابد
لۇفت	تي پا سر بئس هي كس ˆ لۇفتأ كشتن نوا	منت	روي پاى خودت بايست منت كسى را نكش
ما	ايتأ ما بدن	بوسه	يك بوسه بده

ما	أ ما وا بشم مؤسافرت	ماه	این ماه باید به مسافرت بروم
ماتؤر	مي ماتؤر خراباً بؤسته	موتور	موتورم خراب شده است
ماچي	ايتا ماچي مرأ ديهي؟	بوسه	یک بوسه به من می‌دهی؟
ماز	او مازا مرأ وأسينم مي كفشأ	واکس	آن واکس را بده به کفش‌ام بمالم
ماسکأ	ماسکأ باري-يا تؤمانا کؤن	مسخره	مسخره‌بازی را تمام کم
ماشل	مي مارأ آمراً شؤن دريم مي ماشل ^۶ خانه	خاله	با مادرم به خانه خاله‌ام می‌رویم
ماشه	او ماشه-يا مرأ فادن	انبر آهنی	آن انبر آهنی را به من بده
ماقؤل	ماقؤل بامؤئي	چه خوب	چه خوب شد آمدی
مالا	مي پئر مالايه	ماهی‌گیر	پدرم ماهی‌گیر است
ماندگي	بدأ ايپچه ماندگي بيگيرم	خستگی	اجازه بده کمی خستگی در کنم
مار	مي مار پئنجا سال دأره	مادر	مادر من پنجاه سال دارد
مارأ ^۶ مرد	بعضي-تا زأكان مارأ ^۶ مرد دأريدي	ناپدری	بعضی از بچه‌ها ناپدری دارند
مانستن	خؤ پئر مانستن گب زنه	مانند	مانند پدرش صحبت می‌کند
مانه	خؤ مارأ مانه	شبيه است	شبيه مادرش است
مته	مته نهان نوأ	مزاحم	مزاحم نشو
مچد	مچد شؤن دري؟	مسجد	به مسجد می‌روی؟
مراغ	آدمأ مراغأ گيره	چندش	آدم چندش‌اش می‌شود
مرأ	مرأ بؤگؤ چي خأئي؟	به من	به من بگو چه می‌خواهی؟
مرأ نوأ	دئه مرأ نوأ	میل ندارم	دیگر میل ندارم
مرجانه	أ كارتانا مرجانه فگيفتم	رایگان	این کارت‌ها را رایگان گرفتم
مرد ^۶ برار	مي مرد ^۶ برار ^۶ خانه هأ كؤچه دؤرؤنه	برادر شوهر	خانه برادر شوهرم در همین کوچه است
مرد ^۶ برار زن	تي مرد ^۶ برار زنا بيدئم	زن برادر شوهر	زن برادر شوهرت را دیدم
مرد ^۶ خاخؤر	مي مرد ^۶ خاخؤر بؤشؤ خارج	خواهر شوهر	خواهر شوهرم به خارج رفته است
مردأی	أ مردأی ديرؤزم بامؤبؤ	مرد	این مرد دیروز هم آمده بود
مردؤم	مردؤم همه-دانه به پا ايساييد	مردم	همه مردم ایستاده بودند
مستقيم	هأئؤ راس بؤشؤ	راس	همین طور مستقیم برو
مضرت	أنقد كي مضرتي تي جان همه جيجايه	شرور	آن‌قدر که شرور هستی تمام بدن‌ات

مک	مي سرأ مکأ کۆده	شوره سر	زخمی است
ملاقه نزنه	ترأ ملاقه نزنه	اعتنا نمی‌کند	سرم شوره زده است
من	من بۆشۆم	من	من رفتم
منم	منم أيم	من هم	من هم می‌آیم
مه ره	أ کفشأ مه ره بیهئم	برای خودم	این کفش را برای خودم خریدم
مۆراقب	ترأ مۆراقب بۆبۆ	مواظب	مواظب خودت باش
مۆران	آهين مۆران بزه	زنگ آهن	آهن زنگ زده است
مۆس	مۆس بۆکۆده	کپک	کپک زده است
مي	مي مآر أمۆن دره	من	مادرم دارد می‌آید
مي شين	أ دفتر مي شينه	مال من	این دفتر مال من است
ميان	أ گب أمي ميان بمانه	بين	این حرف بين خودمان باشد
ناجه	ناجه دأرم ايمرۆ باز-يا ببريم	اميد	اميدوارم امروز برنده بازی باشیم
ناخۆن	مي پا ناخۆن بشکفته	ناخن	ناخن پايمن شکست
ناسۆس	بۆشۆ ناسۆسأ بأور مي چرخأ باد بزنم	تلمبه	برو تلمبه را بياور دوچرخه‌ام را باد بزنم
ناف دکفتن	مي ناف دکفته	شوکه شدن	شوکه شدم
ناقلن	ناقلن تۆ أمي أمراً بيا	لاقل	لاقل تو با ما بيا
ناکس	ناکس پۆشتين بۆستن نوأ	نامرد	از نامرد حمايت نکن
نأرم	تي شۆماره' نأرم	ندارم	شماره‌ات را ندارم
نأره	کۆنترۆل باتري نأره	ندارد	کنترل باتري ندارد
نامۆن	نامۆن دري؟	نيامدن	در حال آمدن نيستی؟
نأنسته-بۆ	نأنسته-بۆ أ کارأ بۆکۆده	ناآگاهانه	ناآگاهانه اين کار را کرد
نأنستيم	أمان نأنستيم شۆمانم أمۆن دريد	نمی‌دانستم	ما نمی‌دانستيم شما هم داريد می‌آييد
نأوردم	ته ره هيچي نأوردم	نياوردم	برای تو هيچ چيز نياوردم
نأورده	غذايا نأورده؟	نياورد	غذا را نياورد؟
نأوره	ميثم بۆگۆفته ايمرۆ سفارشأ نأوره	نمی‌آورد	ميثم گفتم امروز سفارش را نمی‌آورد
نأيم	أگه من نأيم چي به؟	نمی‌آيم	اگر من نيايم چه می‌شود؟
نتأنم	ايمرۆ نتأنم بأيم	نمی‌توانم	امروز نمی‌توانم بيايم

نجاڭ	نخاستي بآيه نجاڭ ۚ امرأ أنا بأوردم	اجبار	نمی‌خواست بیاید به اجبار او را آوردم
نخاستیم	نخاستیم ترأ ناراحتأ کونم	نمی‌خواستم	نمی‌خواستم تو را ناراحت کنم
نخایم	فردأ نخایم بشم کار ۚ سر	نمی‌خواهم	فردا نمی‌خواهم به محل کار بروم
ندار	ندار ۚ آدم ایسه	فقیّر	آدم فقیری است
نشأ	جاده-یا آب بیگرفته شوئن نشأ	نمی‌توان	آب جاده را فراگرفته است نمی‌توان رفت
نشم	سرد ۚ هوایا بیرون نشم	نمی‌روم	در هوای سرد بیرون نمی‌روم
نقل	ایتأ نقل بوگو	داستان	یک داستان بگو
نکفي	پيا نکفي	نیفتی	مواظب باش نیفتی
نم	أمي وسیله'نا نم بزه	رطوبت	وسایل ما را رطوبت زده است
ننأ	ماناد پولأ کیشو دؤرون ننأ	نگذاشت	ماناد پول را داخل کیشو نگذاشت
ننأ	میز ۚ سر ننأ	نیست	روی میز نیست
ننأ بو	شیر یخچال ۚ دؤرون ننأ بو	نبود	شیر داخل یخچال نبود
ننأبی	مئوه'نا یخچال ننأبی؟	نگذاشته بودی	میوه‌ها را داخل یخچال نگذاشته بودی؟
ننه	هیچی-یا خو جا سر ننه	نمی‌گذارد	هیچ چیز را سر جای خودش نمی‌گذارد
نهأن	پلایأ نهأن درم گاز ۚ سر	گذاشتن	دارم پلو را روی گاز می‌گذارم
نوأ	اوتؤ گب زنن نوأ	نکن	آن طور صحبت نکن
نؤبو	أ رضا او سابق ۚ رضا نؤبو	نبود	این رضا آن رضا قبلی نبود
نؤخؤفتي	چي ره تا هسأ نؤخؤفتي؟	نخواهیدی	برای چه تا حالا نخواهیدی؟
نؤشوئن	نؤشوئن درم	نرفتن	در حال رفتن نیستم
نؤکؤده	نؤکؤده کار جان ۚ بلایه	نکرده	کار انجام نداده بلای جان است
نؤکؤنه	أ درگا کار نؤکؤنه	نمی‌کند	این دستگاه کار نمی‌کند
نؤبؤسته	اوتؤئي كي خاستیم نؤبؤسته	نشد	آن‌گونه که می‌خواستم نشد
نؤرؤزول	مؤرداد نؤرؤزول ایسه 17	عید باستانی گیلان	مرداد عید باستانی گیلان است 17
نی-یم	تي امرأ نی-یم؟	نیستم	با تو نیستم؟
نی-یه	أ کفش شیمی شین نی-یه	نیست	این کفش مال شما نیست
نیاره	أنقد زرخه آدم نیاره بشه أن ۚ ورجأ	جرأت نمی‌کند	آن‌قدر عصبانی است که آدم جرأت نمی‌کند نزد او برود

نیارزه	أ أنگوشتَر أنقد نیارزه	نمی‌ارزد	این انگشتَر این قدر نمی‌ارزد
نیده بیده	نیده بیده-کانا مَانه	ندید بدید	مانند ندید بدیده‌ها است
نیدینم	من هیچی نیدینم	نمی‌بینم	من هیچ چیز نمی‌بینم
نیزیک	ایچه بیا نیزیک	نزدیک	کمی نزدیک بیا
نیشان دأن	خو گۆشوارا مرأ نیشان بدأ	نشان دادن	گوشواره‌اش را به من نشان داد
نیشتاو	زأکی-یم نیشتاو بی	سرتق و لجوج	کودکی هم سرتق و لجوج بودی
نیشتاوستم	نیشتاوستم چی بوگؤفتی	نشنیدم	نشندم چه گفتی
نیشتن نوأ	او ایستؤل ُ سر نیشتن نوأ	ننشین	روی آن صندلی ننشین
نیشته-ئی	تو کوأ نیشته-ئی؟	نشسته‌ای	تو کجا نشسته‌ای؟
نیشه	أ أنگوشتَر می أنگوشت ُ دؤرؤن نیشه	نمی‌رود	این انگشتَر به انگشت من نمی‌رود
نیشیم	ایمرؤ بؤنگا نیشیم؟	نمی‌رویم	امروز به بنگاه نمی‌رویم؟
نیمیزگیره	تی او دیلا نیمیزگیره واکؤن	اندکی	دلت را اندکی باز کن
نیویره	مرأ سربسر نهأن نوأ نیویره بد دینی-یا	وگرنه	من را اذیت نکن وگرنه بد می‌بینی‌ها
نیویشتن	کرا کیتاب نیویشتن درم	نوشتن	در حال نوشتن کتاب هستم
نیئی	تو هؤن نیئی دیرؤ بیده بؤم؟	نیستی	تو همان نیستی دیروز دیده بودم؟
نئسائید	بخانه نئسائید؟	نیستید	خانه نیستید؟
نئسا بؤ	مأمؤد اوأ نئسا بؤ	نبود	محمود آن جا نبود
هأتؤ	هأتؤ بیشتاوستم بأمؤم	همین که	همین که شنیدم آمدم
هأچین	هأچینه فادأ بؤشؤ	رایگان	به رایگان داد رفت
هأنم	هأنم می کارأ را تاورده	همین هم	همین هم کارم را راه می‌اندازد
هأیا	هأیا ایسا بؤ	همین جا	همین جا ایستاده بود
هر ساعت دقه	هر ساعت دقه آیه أمی خانه	دم به دقیقه	دم به دقیقه به خانه ما می‌آید
هرا	می گؤشی هرا نها بؤ	همین اطراف	گوشی من همین اطراف بود
هرتا	هرتا گؤشی-یان ایتأ خوُبی دأریدی	هر کدام	هر کدام از گوشه‌ها یک خوبی دارند
هرچن	هرچن کؤجدانه-یه أمما بد نی-یه	هر چند	هر چند کوچک است اما بد نیست
هرچی	هرچی تی دیل خأیه بؤگؤ	هرچه	هرچه دلت می‌خواهد بگو
هسا	هسا أیم	اکنون	اکنون می‌آیم
هش	هش نفر بید	هشت	هشت نفر بودند

هف	هف نفر بامؤيبد	هفت	هفت نفر آمده بودند
هف شب	فردا مي جغله هف شبه	جشن شب هفت زايمان	فردا جشن شب هفت زايمان کودک من است
هلماله	دئه هلماله اوڻ ۛ ورجا نشم	هرگز	ديگر هرگز پيش او نمي‌روم
هم زاما	مي هم زاما ديشب اُمي خانه ايسا بو	باجناق	باجناق من شب گذشته خانه ما بود
همه-دانه	فردا همه-دانه اُئيدي	همه	فردا همه مي‌آيند
همه چي	همه-چي اويا نها	همه چيز	همه چيز آن جا است
هميشك	گيلان هميشك وارشي-يه	همواره	گيلان همواره باراني است
هندم هوندم	هندم هوندمه كي واران بايه	نزديك	نزديك است كه باران بيايد
هني	ا كور ۛ دانه هني بامو	باز	باز اين دختره آمد
هورا	هورا كي باموئي واگرد	از همان راه	از همان راهي كه آمدی برگرد
هورار	هوراره	آه و ناله	ای داد و بيداد
هوشان	خالي هوشاني كي خائي-يا اوسان ببر	همان‌ها	فقط آن‌هايي را كه مي‌خواهي بردار ببر
هون	هون كي سيكلمه-ئي ايسه هونا باور	همان	همان كه بنفش رنگ است همان را بياور
هون ايسه	اوني كي اويا نها هون ايسه يا نا؟	همان است	آن كه آن جا است همان است يا نه؟
هي كس	هي كس واخبا نوبوسته	هيچ كس	هيچ كس خبردار نشد
هيتا	هيتا مي شين ني-يه	هيچ كدام	هيچ كدام مال من نيست
هيچي	مرا هيچي فاندأ	هيچ چيز	به من هيچ چيز نداد
هيدانه	اشان هيدانه مي شين ني-يه	هيچ كدام	اين‌ها هيچ كدام مال من نيست
هيزار	هيزار تومون دئه پول ني-يه	هزار	هزار تومن ديگر پول نيست
هيست	واران وارستي هيستا بوستم	خيست	باران مي‌باريد خيست شدم
هئن دري	چي هئن دري؟	داري مي‌خري	داري چه مي‌خري؟
وا	سرد ۛ وا دمه	باد	باد سرد مي‌وزد
تا نيدنيم نتانم بگم	وا بيدنيم	تا نينيم نمي‌توانم بگويم	بايد بينم
وابون	در وابو	باز شدن	در باز شد
واپس شون	چي ره واپس شون دري؟	عقب رفتن	براي چه داري به عقب مي‌روي؟
واپلكانئن	تيانا بنه بدا ايپچه واپلكه	خيساندن ظروف در آب	ديگ را بگذار كمی خيس بخورد

واپیچ	آشناؤ واپیچ	بسته بندی کن	این ها را بسته بندی کن
واترکستم	خائده جا واترکستم	ترکیدم	از خنده ترکیدم
واتین	گیدی کورؤنا واتین دأره	مسری	می گویند کرونا مسری است
واج أمؤن	بوخؤفتم واج بامؤم	سرحال شدن	خوابیدم سرحال شدم
واجوردن	أمرأ خؤره واجاوره	قی کردن	ما را می خورد دوباره قی می کند
واجؤر	أ بیج واجؤر کؤنه	ری	این برنج ری می کند
واچردن	تا نانأ بیده نیصفاؤ وأچرد	کندن یک تکه به زور	به محض این که نان را دید نیمی از آن را به زور کند
واخابأ شوؤن	دیشب أنقد ماندی بوکؤده بؤم واخابأ شوؤم	به خواب رفتن	دیشب آن قدر خسته بودم خوابم برد
واخان	أنا واخلان	دوباره بخوان	این را دوباره بخوان
واخابأ بؤستن	أمانم دیرؤ واخابأ بؤستیم	آگاه شدن	ما هم دیروز آگاه شدیم
واخبر	واخبرأ بؤستی؟	باخبر	باخبر شدی؟
واخؤردن	آب واخؤر	نوشیدن	آب بنوش
واد	فچم تی وادأ بیگیرم	اندازه	خم شو اندازه ات را بگیرم
واداشتن	أمرأ واداشته أ سرد ُ هوا دؤرؤن بؤسیم	وادار به انجام کاری	ما را وادار کرد در این هوای سرد بایستیم
واران	دیرؤ واران بامؤبوؤ	باران	دیروز باران آمده بود
وارستن	واران وارستن دره	باریدن	دارد باران می بارد
وارسی	وا أول وارسی بوکؤنید	تحقیق	باید ابتدا تحقیق کنید
وارؤختن	دؤزان أمی همساده خانه ُ وارؤختد	غارت کردن	دزدها خانه همسایه ما را غارت کردند
واز کؤدن	چیچینی-یان أ خال او خال واز کؤدن درید	پریدن	گنجشک ها دارند از این شاخه به آن شاخه می پرند
واز وؤ ولنک	زاکان پارک ُ دؤرؤن چی واز وؤ ولنکی کؤنیدی	جست و خیز	بچه ها در پارک چه جست و خیزی می کنند
وازده أوردن	مرأ وازده بأورده	خسته کردن	من را خسته کرده است
وازنؤن	تی کفشأ وازن بیشیم	پوشیدن کفش	کفش ات را بپوش برویم
واسرأ دان	أمرأ واسرأ دا	پی نخود سیاه فرستادن	ما را پی نخود سیاه فرستاد

واسؤجائنن	أمي خوٺا واسؤجائنن دره تا خو مدرکأ فاگیره	سوزانیدن تا نهایت	دارد خون ما را خشک می‌کند تا مدرک‌اش را بگیرد
واسؤخستن	ترأ واسؤخسته آدم هفتاد سال پاکي نأره	برخورد کردن	کسی که به تو برخورد کند تا هفتاد سال پاک نیست
واسؤختن	قابدانأ دؤنکوٺشانه-ئي أن ٴ آب واسؤخت	جوشانیدن تا نهایت	کتری را خاموش نکردی آب آن جوشید و خشک شد
واسئن نوأ	ترأ دیفارأ واسئن نوأ	نمال	خودت را به دیوار نمال
واش	گاب ٴ ره خاش فؤکوٺنه سک ٴ ره خاش	علف	برای گاو استخوان می‌ریزد برای سگ علف
واشان	بؤشو جایأ واشان	پهن کن	برو تشک را پهن کن
واشکافتن	مرأ حالي نؤبؤسته ایچه واشکاف	بیشتر توضیح دادن	متوجه نشدم کمی بیشتر توضیح بده
وافیلا دأن	تا کیکأ باوردیم وافیلا دأ	بلعیدن	به محض این که کیک را آوریم آن را بلعید
واکاشته	أمرأ ایأ واکاشته	منتظر گذاشت	ما را این‌جا منتظر گذاشت
واکوٺدن	درأ واکوٺن	باز کردن	در را باز کن
واگیر کوٺدن	أن ٴ گبأ واگیر کوٺنه	دنباله حرف را گرفتن	دنباله حرف او را می‌گیرد
والان	تي پرهناؤ یا والان	آویزان کن	پیراهن‌ات را آن‌جا آویزان کن
والنگ	نیصف ٴ را والنگأ دأ	انصراف	وسط راه انصراف داد
والیشتن	گاب کرأ خو مانده-یا والیشتن دره	لیسیدن	گاو دارد گوساله‌اش را می‌لیسد
واهیل	مي ديل واهيلا بؤسته	بی تاب	دلم بی تاب شده است
واویجان	مائي-یا خوٺب واویجان	برشته کن	ماهی را خوب برشته کن
واوئن	أ خالا واوین	بریدن	این شاخه را ببر
وأبرازه	أ رخت ترأ وابرازه	بهت میاد	این لباس بهت میاد
وأجه	تي دؤماغا چي وأجه؟	وجود دارد	روی بینبات چه چیزی وجود دارد؟
وأچؤکستن	دارأ وأچؤک	چسبیدن و بالا رفتن	به درخت بچسب و برو بالا
وأچئن	خو خانه سرأ وأچئن دره	می‌کند	دارد سقف خانه‌اش را می‌کند
وأده گیفتن	أمرأ وأده بیگيفته	دعوت کردن	ما را دعوت کرده است
وأستن	هنده مرأ وا	میل داشتن	هرچه می‌خورم باز هم میل دارم

وَأَسِي	وَأَسِي دَوَّتا نان فگيفته=بیم	بايد	بايد دو عدد نان می‌گرفتم
وَأَسِي	ایمروْ خایلي کار دارم، هَانْ وَأَسِي زَوْد بَامُوْم	به خاطر	امروز کارم زیاد است، به خاطر همین زود آمدم
وَأَكْفَتَن	دَنه وَأَكْفَتَم	از پا افتادن	دیگر از پا افتادم
وَأَكْفَتَن	أَمْرًا وَأَكْفَتَه	پيله کردن	به ما پيله کرد
وَأَكْفَتَن نَوًّا	هَأْچِنَه زَأْكَانَا وَأَكْفَتَن نَوًّا	پيله نکن	بيخود به بچه‌ها پيله نکن
وَأَكْوَدَن	مَأْمَدًا وَأَكْوَدَه بَامُوْم	رساندن	محمد را (به مقصد) رساند و آمد
وَأَگَرْدَان	أَکِيتَابًا تَوَّ وَأَگَرْدَان بَوَّکُوْدِي؟	ترجمه	این کتاب را تو ترجمه کردی؟
وَأَگَرْدَانَن	أَوَّ شَامِي-يَا وَأَگَرْدَان	این رو آن رو کردن	آن کتلت را برگردان
وَأَگَرْدَانَن	أَ خِيَابَانْ أَيْسَمَّا وَأَگَرْدَانَنْدَه	تغییر دادن	نام این خیابان را تغییر داده‌اند
وَأَگَرْدَانَن	کِيتَابًا وَأَگَرْدَانَنَم	عودت دادن	کتاب را عودت دادم
وَأَگَرْدَسْتَن درم	وَأَگَرْدَسْتَن درم بَخَانَه	دارم برمی‌گردم	دارم به خانه برمی‌گردم
وَأَگِيرَانَن	گَازَا وَأَگِيرَان	روشن کردن	گاز را روشن کن
وَأَمْرَازَه	أَ گَبَانْ تَرَا وَأَمْرَازَه	بهت نمياد	این حرف‌ها بهت نمياد
وَأَوْرَس	أَوَّ زَنَاكَأَ وَأَوْرَس	پيرس	از آن زن پيرس
وَأَوْرَسَه-ئِي	أَوَّ مَرْدَاكُم وَأَوْرَسَه-ئِي؟	پرسیدی	از آن مرد هم پرسیدی؟
وَأَوْرَسْتَم	وَأَوْرَسْتَم سِپِيدِرَوْدَ أَكَه بَازِي دَاَرَه؟	پرسیدم	پرسیدم سپیدرود چه زمانی بازی دارد؟
وَأَوْرَسْتَن نَوًّا	نَانَم أَنَقْدَ وَأَوْرَسْتَن وَأَ	سوال نکن	نمی‌دانم این‌قدر سوال نکن
وَحْت	ئِي وَحْت تَرَا خَائِلِي خَأْسْتِم	زمان	یک زمان تو را خیلی دوست داشتم
وَدَرَه	أَوَّ وَدَرَه' فَادَن مَرَا	سطل	آن سطل را به من بده
وَرَا گِيفْتَن	أَمْرًا وَرَا گِيفْتَه	پشتیبانی کردن	از ما پشتیبانی کرد
وَرَاچَوَّک	بَامُوْمِ وَأَمِي وَرَاچَوَّک بِنِيشْتَه	در کنار	آمد در کنار ما نشست
وَرَجَا	کِيتَابَانْ أَمْدَ وَرَجَا نَهَا	نزد	کتاب‌ها نزد احمد است
وَسْتَاکُوْدَن	دَنه وَسْتَاکُوْن	کوتاه آمدن	دیگر کوتاه بیا
وَسْتَه	هَأْنَقْدَ مَرَا وَسْتَه	کافی است	همین قدر برای من کافی است
وَل	آتَشْ وَلَا فَاَنْدَر	شعله بلند آتش	شعله بلند آتش را نگاه کن
وَلَش	بِیَا بِيَشِيْم وَلَش چيني	تمشک	بیا برویم تمشک بچینیم
وَلْکِي	اَيِچَه بئْسِيد وَلْکِي أَمِيرَم بَأَيَه	شاید	کمی صبر کنید شاید امیر هم بیاید

وناله	مي پٽر وناله بايم	اجازه نمی‌دهد	پدرم اجازه نمی‌دهد بيايم
وناشته	مي ماړ وناشته بايم	اجازه نداد	مادرم اجازه نداد بيايم
وهأشته	مي برار وهأشته بايم	اجازه داد	برادرم اجازه داد بيايم
ويريزائنن	أمرأ أمي جا سر ويريزانه	بلند کردن	ما را از جايمان بلند کرد
ويريزائنن	خاب ۛ جا أمرأ ويريزانه	بیدار کردن	ما را از خواب بیدار کرد
ويريشته	اؤن كيسه ويريشته؟	بلند شد	آن کیست که بلند شد؟
ويريشته	بوښو بيدين زأی ويريشته؟	بیدار شد	برو ببين بچه بیدار شد؟
ويشتا	مرأ ويشتا ايسه	گرسنة	گرسنة هستم
ويشتر	قاتوؤق ويشتر دوکون	بيشتر	خورش بيشتريز
ويگير	گوشي-يا ويگير	بردار	گوشي را بردار
ويگيفتن نوأ	گوشي-يا ويگيفتن نوأ	برندار	گوشي را برندار
وينريشت	هرچي أنا دوخادم وينريشت	بلند نشد	هر چه قدر او را صدا کردم بیدار نشد
وينريشتي	ترأ بوگؤفتم ويريز ييشيم وينريشتي	بلند نمی‌شدی	به تو گفتم بلند شو برويم بلند نشدی
وئر زنن	تأني أ روخانأ وئر بزني؟	گذشتن از عرض رودخانه	می‌توانی از عرض اين رودخانه عبور کنی؟
ؤ	من وؤ حؤسنن دوئائي شيم	و	من و حسين دو نفری مي‌رويم
ياد أمؤن	أگه ايپچه فکر بوکؤنم مرأ ياد أيه	به خاطر آوردن	اگر کمی فکر کنم به خاطر می‌آورم
ياره	خاليشواشأ فأدن مي ماړ ته ره ياره	می‌ساید	پونه را به مادرم بده برای تو می‌ساید
يافتن	وأمج ولكي بيافتي	پیدا کردن	جستجو کن شايد پیدا کردی
يا	أنا خائي يا أؤنا؟	يا	اين را می‌خواهی يا آن را؟
ئي	ئي تومؤن پؤل خايم	يك	يك ميليون پول لازم دارم
ئي فچم	ترأ بيدينم ئي فچم ترأ ماچي دهم	بسيار زياد	اگر تو را ببينم بسيار زياد می‌بوسم ات
ئي مؤشته	ئي مؤشته بج مرأ فأدن	يك مشت	يك مشت برنج به من بده
ئي ور	أ تابلؤ چي ره ئي ور نهأ؟	كج	برای چه اين تابلو كج است؟
ئي ور	أن ۛ رختان هرتأ ئي ور گفته	يك گوشه	لباس‌هايش هر کدام يك گوشه افتاده است